

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστώμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς ἐπὶ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεῖς παρασχὼν εἰς τὴν χώραν ὑπηρεσίας, καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς ἐκπαιδευτικὸν ἄριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ : Ἐτησίᾳ δραχμᾶς 100. Ἐξάμηνος
δραχ. 55. Τρίμηνος δραχ. 30.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ : Αἰγύπτου γρόσια διατμ. 50.—
Ἀμερικῆς δολλάρια 4.— Ἀγγλίας καὶ ὧλων ἐν γένει
τῶν ἑλλων Κρατῶν σελλίνια 10.

Ἐξάμηνιοι καὶ Τρίμηνιοι ἀναλόγως.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συν-
δρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἰουδήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 37ος

Ἐν Ἀθήναις, 28 Ἰουνίου 1930

Ἔτος 52ον.—Ἀριθ. 30

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΑΝΔΡΩΝ

ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΠΟΥ ΚΥΡΙΕΥΣΑΝ ΤΟ ΦΩΣ

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενον —

— Ὁ Δαγγέρ γεννήθηκε στὸ Κορμέιγ
στὰ 1787. Πολὺ νέος ἀκόμη, ἔγινε (θὰ
τὸ πιστέψετε;) σαλτιμπάγκος κι' ἦταν ἀ-
φθαστος στὰ «ἐπικίνδυνα πηδήματα» καὶ
στὸ χορὸ πάνων στὸ σχολεῖν. Ὡστόσο, ὅ-
ταν εἶχε καιρὸ, σχεδίαζε καὶ ζωγράφι-
ζε τὰ τοπεῖα, πού εἶχε ἰδεῖ στὰ διάφο-
ρα ταξίδια του. Εἶχε πολὺ ἀνεπτυγμένη
τὴ λεγόμενη «ὀπτική μνή-
μη». Ἀργότερα ἔγινε σκη-
νογράφος, κι' ἡ ἐργασία του
προκάλεσε τὸ θαυμασμὸ καὶ
τελειοποίησε πολὺ τὴν τέ-
χνη τῆς σκηνοθεσίας. Ἀλλ'
αὐτὸ πού θὰ ἰδῇτε τώρα, εἶ-
ναι ἀνώτερο ἀπὸ κάθε ἄλλο.

Μόλις μπήκαν, ἀντίκρυ-
σαν ἓνα μεγάλο πανί, μὲ
ζωηρὰ καὶ φρέσκα χρώμα-
τα, πού ἔδιναν τὴν ἐντύπω-
ση ἐνὸς πραγματικοῦ το-
πίου.

— Πόσο εἶναι φυσικό! εἴ-
πε ὁ ἓνας ἀπ' τοὺς δυὸ νέους,
μαθητῆς τοῦ Δαγγέρ, στὸ φί-
λο του. Μερικοὶ θεατῆς ρί-
χνουν σφαίριτσες ἀπὸ φωμὶ
πάνω στὸ πανί, γιὰ νὰ βεβαι-
ωθοῦν πὼς δὲ βρίσκονται σὲ
ἀδειανὸ διάστημα.

— Εἶμαι γεμάτος θαυμα-
σμὸ, εἶπε ὁ ἄλλος, καὶ θὰ σὲ
παρακαλέσω νὰ μὲ παρουσιάσεις στὸ δά-
σκαλό σου, νὰ ἐργασθῶ κι' ἐγὼ κοντά
του... Μὰ τ' εἶναι πάλι αὐτὸ;

Ἡ εἰκόνα σκοτείνιασε μονομιᾶς καὶ
ἀμέσως παρουσιάστηκε ὁ Ἅγιος Πέτρος
τῆς Ρώμης, ὕστερα ἡ Γέφυρα τῶν Στε-
ναγμῶν τῆς Βενετίας, κι' ὕστερα μιὰ ἀ-
ποψη τοῦ κάμπου τῆς Ρώμης.

— Μὰ ποῖο εἶναι τὸ μυστικὸ τοῦ κ.
Δαγγέρ; ρώτησε ὁ ἐπαρχιώτης.

— Ἀ, ὁ δάσκαλός μου ἔχει πολλὰ
μυστικά καὶ τὰ φυλάει ὅλα μὲ προσοχή.
Ἀλλὰ κάποτε θὰ μᾶς φωτίσει κι' ἐμᾶς.

Δ'.

Γιὰ τὸν ὀπτικὸ Σεβαλιὲ δὲν ἦταν μυ-
στικὸ, ὅτι ὁ Δαγγέρ βασανίζοταν γυρεύον-
τας τρόπο νὰ κάμει μόνιμες τὶς εἰκόνας
τοῦ σκοτεινοῦ θαλάμου. Τὸν βρήκε λοι-
πὸν καὶ τοῦδωσε τὸ φάρμακο, πού τοῦ
εἶχε ἀφίσει ὁ ἀγνωστος φοιτητής. Ἀλλὰ
ὁ Σεβαλιὲ τὴν ἀφίσει στὸ φῶς κι' εἶχε
χαλάσει, κι' ἔτσι οὔτε ὁ Δαγγέρ μπόρε-
σε νὰ τὸ χρησιμοποιήσει.

Μιά μέρα ὅμως, κατὰ τὸ 1825, μπαί-
νει ὁ Δαγγέρ στὸ κατάστημα τοῦ Σεβα-

λιέ. διέβυνε καὶ σήκωσε τοὺς ὄρους ἀδιά-
φορα. Ὡστόσο σὲ λίγες μέρες, στίς 25
Ἰανουαρίου 1826, ἔγραψε στὸν κ. Νιέψ
καὶ τὸν πληροφοροῦσε ὅτι «κι' αἱ δυὸ
τοὺς κυνηγοῦσαν τὸν ἴδιο λαγὸ κι' ὅτι
θὰ ἦταν εὐτυχὴς νὰ πληροφορηθεῖ γιὰ
τὴν ἐφεύρεσή του».

— Προσοχή! εἶπε ὁ Νικηφόρος Νιέψ,
ὅταν ἔλαβε τὸ γράμμα. Θέλουν νὰ μὲ
ψαρέψουν μὲ τρόπο.

Κι' ἔστειλε μιὰ ἀπάντηση τόσο ἐπι-
φυλακτικὴ, ὥστε ὁ Δαγγέρ θύμωσε καὶ
δὲν ξανάγραψε. Ὡστόσο στὰ
1827 ἔχασε τὴν υπομονή
του κι' ἔστειλε νέο γράμμα,
καὶ σ' αὐτὸ ὁ Νιέψ ἀπάντησε
μὲ τ' ἀκόλουθα λόγια:

«Τέσσερις μῆνες τώρα, ὁ
καιρὸς δὲν μ' ἀφίνει νὰ ἐρ-
γασθῶ. Ἐτελειοποίησα ἀρ-
κετὰ τὰ πειράματά μου γιὰ
τὴν ἀποτύπωση τῶν εἰκό-
νων σὲ μέταλλο. Ἀλλὰ τ' ἀ-
ποτελέσματα εἶναι ἀσήμαν-
τα καὶ δὲν μπορῶ νὰ ἱκανο-
ποιήσω τὴν περιέργειά σας.
Εὐχομαι ἔμως νὰ ἐπιτύχετε
στὶς δικές σας προσπάθειες,
πού τείνουν σὲ σκοπὸ ἀρκε-
τὰ διαφορετικὸ ἀπὸ τὸν δικό
μου.»

— Πολλὴ εὐγένεια, ἀλλὰ
κχιμιά πληροφορία, ψιθύρι-
σε ὁ Δαγγέρ, ὅταν διάβασε
τὸ γράμμα.

Ἐπιασε τότε κι' ἔστειλε

στὸν ἐπιφυλακτικὸ ἐπαρχιώτη, γιὰ φιλι-
κὸ δῶρο, ἓνα σχέδιο καμωμένο μὲ σέπτα
καὶ τελειωμένο μ' ἓνα ἀπὸ τὰ χημικὰ
μέσα, πού χρησιμοποιοῦσε γιὰ ν' ἀπο-
τυπώνει τὶς φωτεινὲς εἰκόνας. Ἀραγε ἡ
εὐγένεια δὲν ἔ' ἀνάγκηζε τὸν Νιέψ νὰ τοῦ
στελεῖ κι' αὐτὸς ἓνα μικρὸ δείγμα, πού
θὰ φανέρωνε τὸ εἶδος τῆς ἐργασίας του;

Ἀληθινὰ, ὁ Νιέψ ἔστειλε κι' αὐτὸς
ἓνα μικρὸ δῶρο: μιὰ πλάκα ἀπὸ κασσί-
τερο, πού παρίστανε τὴν «Ἁγία Οἰκογέ-
νεια», τὸ γνωστὸ ἔργο τοῦ Ραφαήλ. Τὰ
πρὸ φωτεινὰ μέρη τῆς εἰκόνας ἦταν σκαμ-

«Γιὰ νὰ βεῖ θέση σ' ἓνα λεωφορεῖο...» (Σελ. 350, στ. α'.)

λιὲ καὶ φωνάζει μ' ἐνθουσιασμὸ: — Εὐ-
ρηκα! Ἐπικα τὶς εἰκόνας τοῦ σκοτει-
νοῦ θαλάμου! Αἰχμαλώτισα τὸ φῶς!

Ἀλλὰ οὔτε τὶς εἰκόνας ἤθελε νὰ δει-
ξει, οὔτε τὴν ἀνακάλυψή του νὰ ἐξηγήσει.

— Πολλοὶ ὥς τώρα τὸ εἶπαν αὐτὸ!
τοῦ ἀπάντησε μιὰ μέρα κι' ὁ Σεβαλιέ.
Τώρα τελευταῖα, ἓνας ἀπόστολος συν-
ταγματάρχης, ὁ κ. Νιέψ, ἀγόρασε ἓνα
σκοτεινὸ θάλαμο, γιὰ νὰ ἐτοιμάσει, λέει,
εἰκόνας πού διαρκοῦν... Νὰ μάλιστα κι'
ἡ διέβυσή του.

Ὁ Δαγγέρ διάβασε τὴν κάρτα μὲ τὴ

μένα με δξύ, άλλ' ο Νιέψ φρόντισε να πλύνει καλά κάθε ίχνος από τις χημικές του ουσίες, που μπορούσε να οδηγήσει τον Δαγγέρ.

Ο τελευταίος έσπαζε το κεφάλι του για να καταλάβει, αλλά του κάκου. Η τύχη όμως έβαλε κι' εδω το χέρι της. Σε λίγον καιρό, ο Νικηφόρος ξεκίνησε για την Αγγλία, να βρεί τον αδελφό του Κλαύδιο, που αγωνιζόταν του κάκου να επιβάλλει την ατμομηχανή του. Σταμάτησε στο Παρίσι, για να βρεί θέση σ' ένα λεωφορείο που πήγαινε στο Κάλαι, κι' αποφάσισε να γνωριστεί με τον Δαγγέρ.

Τι γρήγορα που συνδέονται δυο τίμιοι άνθρωποι, όταν βρεθούν ο ένας κοντά στον άλλον! Ο Νιέψ εκπράζεται με θαυμασμό για το Διόραμα, κι' ο ζωγράφος Δαγγέρ βεβαιώνει ότι ο φίλος του έχει κμεί μια μεγάλη ανακάλυψη, να φτιάχνει δηλαδή «κλισέ» πάνω σε μέταλλα, ενώ αυτός δεν έκαμε τίποτ' άλλο, παρά ν' ανακαλύψει μια ουσία, που έπηρεάζεταί γρήγορα από το φως. Χωρίς δισταγμό μάλιστα φανερώνει στον συναγωνιστή του την ουσία αυτή, που ήταν το «θειούχον βάριον», το καλούμενο τότε «πέτρα της Βολωνίας».

Όταν γύρισε από την Αγγλία, ο Νικηφόρος Νιέψ, συναντήθηκε πάλι με τον ζωγράφο Δαγγέρ, ή άλληλογραφία τους εξακολούθησε πυκνή, και τέλος στις 14 Δεκεμβρίου 1829, ο ζωγράφος πηγαίνει στο Σαλόν, όπου οι δυο εφευρέτες υπογράφαν ένα αξιομνημόνευτο συμφωνητικό.

Το ιστορικό αυτό έγγραφο όριζε ότι ο Δαγγέρ υπόσχεται να κρατήσει μυστικές τις ανακοινώσεις του Νιέψ και να συνεισφέρει τις επιστημονικές του γνώσεις και τον τελειοποιημένο του σκοτεινό θάλαμο, ενώ ο Νιέψ μεταβιβάζει το μυστικό του στην εταιρία «Νιέψ-Δαγγέρ».

Και τώρα, ιδού ή μέθοδός μας, είπε ο Νιέψ, αφού υπογράψαν το χαρτί. Χρειάστηκαν πολλές ώρες για ν' αναλύσει ο Νιέψ την εφεύρεσή του στο σύντροφό του. Ύστερα από λίγον καιρό, χωρίστηκαν πάλι κι' ο Δαγγέρ γύρισε στο Παρίσι, για να συνεχίσει τα πειράματά του. Ο σκοπός τους ήταν να βρουν ένα μέσο να τυπώνουν πολλά αντίτυπα από τις εικόνες, που σχηματίζονταν στο σκοτεινό θάλαμο.

Μια μέρα, στις αρχές του 1831, ο Δαγγέρ άφισε πάνω στο γραφείο του μια πλάκα, περασμένη με τη χημική ουσία του Νιέψ, κι' άπάνω σ' αυτή ξέχασε ένα άσημένιο κουταλάκι. Την άλλη μέρα που γύρισε, είδε ότι το σχήμα του κουταλιού ήταν αποτυπωμένο πάνω στην πλάκα.

— Περίεργο! είπε ο Δαγγέρ. Η τύχη έρχεται να μας βοηθήσει!

Έγραψε άμέσως στο σύντροφό του

την παρατήρηση αυτή, άλλ' ο Νικηφόρος Νιέψ δεν ήταν εξαίρετος χημικός και τα πειράματά του δεν έφεραν κανένα αποτέλεσμα. Ήταν τότε εβδομήντα χρονών κι' ο θάνατος τον πήρε ξαφνικά με μια έγκεφαλκή συμφόρηση, τον καιρό άκριδώς που ο ζωγράφος Δαγγέρ τελειοποιούσε την εφεύρεση.

Στά 1835, όλα πιά είχαν τελειώσει. Ο Δαγγέρ είχε κατορθώσει να κάμει μόνιμες τις εικόνες, βουτώντας την πλάκα σε διάλυση χημική, που την είχε ανακαλύψει ο ίδιος. Τότε είπε στον Ίσιδωρο Νιέψ:

— Χωρίς να παραγνωρίζω τα δικαιώματά σας στην ανακάλυψη του αλησμόνητου πατέρα σας, επιθυμώ να μετονομάσω την «ήλιογραφία» σε «Δαγγεροτυπία».

Ακόμα και στους μεγαλοφυείς, βλέπετε, υπάρχει ή ματαιοδοξία. Ωστόσο οι έπόμενες γενεές έλυσαν τη διαφορά κι' όνόμασαν την εφεύρεση άπλουστάτα «φωτογραφία».

Στά 1839, ο μεγάλος μαθηματικός Άραγών έκαμε στην Ακαδημία των Επιστημών την ανακοίνωση της νέας εφεύρεσης, κι' οι συναιτάροι την παραχώρησαν στο Γαλλικό Κράτος, που γι' αντάλλαγμα έδωσε σύνταξη ισόβια στον Δαγγέρ και στον Ίσιδωρο Νιέψ.

(Το τέλος στο ερχόμενο)

ΦΩΚΙΩΝ ΘΑΛΕΡΟΣ

ANTPINE

Σαν ξαφνική κι' αναπάντεχη λάμψη, έτσι ανάβλυσε κι' ή θύμησή της μέσ' το νου μου. Και τη θυμήθηκα. Ήταν μια άρμενοπούλα που ήρθε στη γειτονιά και στο σχολείο μας. Γενήκαμε συμπαθήτριες και φίλες. Είχε φέρει από τη Σμόρνη δυο θαυμάσια σκιοιάνικα με ξύλινα χέρια που με γαργάλιζαν. Της είχα τάξει δυο μεγάλους άγγέλους που είχα, είκοσι άλλες ζωγραφίες κι' όλες τις μεταχειρισμένες πέννες μου, για να μου δώσει το ένα μ' άδικα. Ήταν τσιγκούνα φοβερή.

Κι' όμως έγινε δικό μου. Μια μέρα πηδούσαμε μαζί. Είχα φέρει εγώ από το σπίτι μας ένα κοινό σκιοιάνικι.

— Κάνουμε τα καλογεράκια; μου λέει.

Δέχτηκα. Πηδούσαμε σκύδοντας συγχρόνως κι' άνασηκωνόμαστε μαζί. Κάποια στιγμή μου δωσε ένα χτύπημα γερδ στη μύτη, που άρχισε να τρέχει σά βρύση. Αυτή τάχως σαν είδε τα αίματά. Μ' άρπαξε εθύς από το χέρι—δεν είχα δύναμη νάντισταθώ—και με πήγε σπίτι της. Η μαμμά της, ή μεγάλη της αδελφή κι' ο Γκαμπριέλ ο αδελφός της κουβαλούσαν μαντήλια που γινόνταν εύθως κατακόκκινα. Όλα τα γιατροσόφια τους τα εξάντλησαν. Μούδεσαν μια πεντάρα σφιχτά στο κούτελο, μου μούσκε-

ψαν τα μαλλιά, μου τραβούσαν μια τούφα, μου άνυψωναν τα χέρια. Κόπος χαμένος. Μονάχα όταν κατέφθασε ο μικρός αδερφός, ο Τελεμάκ, κάτι έκαμει:

Τους συμβούλεψε να μου φράξουν τη μύτη με βαμβάκι και να μου κρατάν το κεφάλι γεμμένο πίσω. Έτσι ή αίμορραγία σταμάτησε. Μά ήμουν κουρέλι. Χλωμή, βρεμένη, έλεεινή.

— Ντέν το πής στο μαμμά σου, κρυσό μου, έ; μου είπε ή κυρία Νεδή.

Η Άντρινέ έσκυψε και της είπε κάτι σ' αυτί. Η κυρία Νεδή κούνησε το κεφάλι. Η Άντρινέ μπήκε στο σπίτι και ξαναγύρισε με το περίφημο σκιοιάνικι τ' όλοκαινούργιο στο χέρι. Μου τώδωσε.

— Πάρ'το, στο χαρίζω.

— Πόσες ζωγραφίες θέλεις;

— Καμιά. Σου το κάνω δώρο.

Την κοίταξα δύσπιστα κι' ύστερα τη μαμμά της.

— Πάρ'το, παιδί μου, βεβίωσε. Μά ντέν το πής στο μαμμά σου.

Στο σχολείο ή Άντρινέ γραφόταν Άνδρονίκη. Κι' έτσι τη φώναζαν όλοι.

Στο διάλειμμα πηγαίναμε σε χωριστές παρέες. Αυτή μπροστά, εγώ με τη δική μου πίσω. Μούρθε στο νου να ξαφνίσω τις συμμαθήτριάς μου. Και φώναξα:

— Άντρινέ!

Τα κορίτσια κοίταζαν κατάπληκτα τότε μένα, τότε την Άντρινέ που είχε γυρίσει. Τη ρωτούσαν:

— Πώς; Άντρινέ σε λένε; Γιατί γράφεσαι Άνδρονίκη;

— Έτσι είναι το έλληνικό μου. Και την αδελφή μου την Έρμιόνη τη φωνάζουμε Έρμές, το Γαδριήλ Γκαμπριέλ και Τελεμάκ τον Τηλέμαχο...

— Άντρινέ, Έρμές, Τελεμάκ και Γκαμπριέλ. Τα λέμε καλά;

Κι' όλες μαζί άρχισαν να λένε τραγουδιστά τα τέσσερα όνόματα ώπου χτύπησε ο κώδων.

Στη γειτονιά μας, σε μια παράγκα, καθόταν κι' ή Μπέλλα, άλλη συμμαθήτριά μας.

Αυτή μάς ζήλευε φοβερά και κάθε τόσο μάς έκανε να μαλώνουμε για να γελά και να χαιρέτα. Μια μέρα καθόμαστε στην αυλή μας και παίζαμε ένα παιχνίδι που έχω ξεχάσει. Πάνω σ' αυτό τσακώθηκαν ή Μπέλα με την Άντρινέ.

— Παλιαρμένισσα, πούρθεσ εδω για να ξεφωριάσης, φώναζε ή Μπέλλα.

— Συχαιμένη, ζηλιάρα, κακιά.

— Η μαμμά σου που είναι σά βαρέλα!

— Κι' ή δικιά σου που είναι σαν τσίρος!...

Τσακώθηκαν γερά. Τις χωρίσαμε, μά έφαγα μια γκατσούνια άδικα. Το χέρι μου μάλτωσε. Η Μπέλλα δεν άφισε την ευκαιρία.

— Τη βλέπεις την άγριόγατα; Ξέρεις τί κακιά που είναι; Έλα να σου πω τί είπε για σένα.

Μου άράδιασε χιλίες κατηγορίες. Άναψα.

— Ξέρεις τί να κάνουμε; Να της γράψουμε ένα γράμμα και να τη στολίσουμε.

Συμφώνησα. Κι' άραδιάσαμε στο γράμμα όσες άρλούμπες μάς ήρθαν στο νου. Δεν ξεχάσαμε να της σημειώσουμε πώς ήταν παλιοαρμένισσα αίρετική, που πήγαινε στην εκκλησιά μόνο το μεγάλο Σάββατο. Για όλους βρήκαμε επίθετα...

κολακευτικά. Για το μαμμά της που ήταν ψηλός και ίσιος σαν τηλεγραφόξυλο, για τη μαμμά της τη χοντροδαρέλα, την Έρμές που κλεινόταν στο σπίτι και μάς έκανε τον Άγιο Όνουφριο, για τον Τελεμάκ τον παλιοθεατρίνο που μάς έπαιζε το καραγκιόζη στη σοφίτα του σπιτιού και μάς έπαιρνε τους παράδες μας. Αυτή την ίδια τη γράφαμε «μπόγο μπαγιάτικο».

Την άλλη μέρα στείλαμε το γράμμα. Το ίδιο βράδυ ή αδερφή της Μπέλλας πέθανε ξαφνικά και δε βρεθήκαμε να μιλήσουμε για το κατόρθωμά μας. Ψιθύριζαν άλλα παιδιά πως ο Τελεμάκ, που διάβασε το γράμμα, θύμωσε φοβερά και θά το πήγαινε στη δασκάλα. Μά δεν το πολυτίστεψα.

Και όμως! Πήγαίνα στο σχολείο καμαρωτή κι' εύθυμη. Είχα ξεχάσει και τη θυωμένη Άντρινέ, και τον Τελεμάκ που φοβέριζε και τη Μπέλλα που έκλαιγε άκόμα. Στην αυλή καθόταν ή δασκάλα μας μονάχη στον ήλιο. Τάχα, μά προσπάθησα να φανώ ψυχραιμη. Ήλπιζα πως το γράμμα δεν είχε ίσως δοθεί... Μάταιη έλπίδα!

— Έλα να σου πω! μου φώναξε ή δασκάλα αφού άπάντησε στη χαιρετούρα μου. Τι ήταν αυτό το έλεινό γράμμα που στείλατε στη συμμαθήτριά σας; Τι έπιθετα χυδαία! Έσύ τώγραφες; Λέγε.

— Μάλιστα, εγώ! Η Μπέλλα όμως μου τάλεγε.

— Χμ! Η Μπέλλα! Άς μήν ήταν το πένθος της και θά τη διόρθωνα εγώ. Άκοις εκεί να γράφετε το κορίτσι «μπόγο μπαγιάτικο»!

Μου φάνηκε πως την έπαιρναν τα γέλια. Πήρα θάρρος και σήκωσα το κεφάλι που είχα χαμηλωμένο από την άρχή της μπόρας. Αυτό θά ήταν μήπως όλη ή τιμωρία; Μά ή δασκάλα εξακολούθησε:

— Θά μείνης μέσα και θά μου κλείνης τρεις φορές: ή άμελης και άτακτος μαθήτρια. Και τις γραμμές ίσιες...

Έκλεινα όνόματα και ρήματα άλάνθαστα, μια γραμμή όμως ίσια δεν μπορούσα να τραβήξω. Ωστόσο πήγα και κάθησα.

— Κάτι μούκαμε, νομίζει, το παλιόκορίτσο! (αυτή τη λέξη πρωτομαθαίναμε από τις μεγάλες στο σχολείο), σκεπτόμουν, ενώ έγραφα. Μά θά της δείξω εγώ! Δε θά ξαναπαίξω μαζί της.

Μια γραμμή στραθή. Σκίζεται το φύλλο. Φούρκισα.

— Άκοις εκεί τον παλιο-Τελεμάκ, να κάνη ό,τι λέει! Δε θά ξαναπάω πιά ποτέ στον Καραγκιόζη του κι' άς με παρακαλεί όσο θέλει...

Ύστερ' από μεγάλη άγανάκτηση και θυσία πολλών φύλλων, τελείωσα την τιμωρία. Σχόλασα, έφυγα, κι' άμέσως βρέθηκα στο δρόμο. Έρμηιά όμως! Κανένα παιδί δεν φαινόταν και ήξερα πως

ή Μπέλλα δεν θάβγαίνε αν δεν έρραβε μαύρα. Μονάχα ή Άντρινέ καθόταν στο πεζούλι του σπιτιού της και κουνούσε τα πόδια. Της έστρεψα την πλάτη. Σε λιγάκι όμως γύρισα. Αυτή με κοιτούσε. Κι' όταν ή στάση μου της φάνηκε λιγώτερο έχθρική, μου φώναξε:

— Παίζουμε;

Δοκίμασα να κρατήσω την αξιοπρέπεία μου. Ήταν όμως τόσο πληκτικός ο έρμημος δρόμος, που δε βάσταξα. Έθεσα όμως τους όρους μου.

— Θά παίξουμε ό,τι θέλω... Μά στον Καραγκιόζη σας δε θάρθω ποτέ.

Και πήγα... Τι άλλο νάκανα;

ΕΛΕΝΗ ΡΕΞ - ΖΑΦΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

Τ' ΑΡΚΟΥΔΑΚΙΑ ΠΡΟΣΚΟΠΟΙ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

ΙΒ'.

Τότε τον έπιασε ο μεγάλος φόβος τον Κοκκινέλη. Πώς να γυρίση στο στρατόπεδο ολομόναχος, μέσ' στη νύχτα;.. Ποιό δρόμο να πάρη, που δεν έβλεπε ούτε τη μύτη του; Ήταν χαμένος!

Του κάκου γούρλωνε τα μάτια του μέσ' στο σκοτάδι. Δεν έβλεπε παρά μαύρα δέντρα, μαύρους ήσιους, μαύρα πουλιά, μαύρο ουρανό, — όλα μαύρα.

Γιατί και το φεγγάρι είχε δύσει, και ταστέρια ήταν σκεπασμένα από σύννεφα. Έσεις τί θά κάνατε στη θέση του Κοκκινέλη; Εγώ δεν θάθελα νάμουν ούτε φύλλος στον κόρφο του...

Ωστόσο ο κακόμοιρος πήρε την άποφασή του και ξεκίνησε για να γυρίση. Άν είχε τύχη, θάβρισκε το δρόμο...

«Καλά να πάθω, — συλλογιόταν όλη την ώρα, — αφού πίστεψα τόσο εύκολα τις ψευτιές του Κατσογαράκου... Μά να ιδή τί έχει να πάθη! Θά τον καταγγείλω στον Άρχηγό, όπως με συμβούλεψε κι' ο κύρ- Άλούπης. Θά φάη τιμωρία!..»

Όταν όμως, μετά πολλά βάσανα, βρήκε το δρόμο κι' έφτασε στο στρατόπεδο, ντράπηκε να καταγγείλη τον Κατσογαράκο. Γιατί θά φαινόταν έτσι

κουτὸς στὸν κ. Ἀρχουδάκη, πού ἴσως θὰ τοῦλεγε: «Καλὰ νὰ πάθῃς, ἀφοῦ τὸ πιστεύεις».

Ἐκαμε λοιπὸν τὴν ἀνάγκη φιλοτιμία, — ὁ φόβος κιόλα τοῦ εἶχε περάσει, — κι' ὅταν ὁ Κατεργαῖκος, πού τὸν περιέμενε, τὸν ρώτησε ἂν βρῆκε... τὸ θησαυρό, ὁ μικρὸς πρόσοπος τοῦ ἀποκοιτῆκε:

— Ἀλλοῦ αὐτὰ! Νόμισες πὼς πίστεψα στὸ θησαυρό σου; Ἐγὼ ὠφελήθηκα ἀπὸ τὴν εὐκαιρία νὰ κάμω ἕναν ὠραῖο νυχτερινὸ περίπατο, πού δὲν τὸν ἔκαμα ποτέ μου. Βρῆκα μάλιστα καὶ συντροφιά, τὸν κύρ-Ἀλούπη.

— Ὡστε θὰ πέρασες ὠραῖα...

— Περίφημα σοῦ λέω!

— Καὶ δὲ φοβήθηκες καθόλου, καθόλου, στὰ σκοτεινά;

— Ἐγὼ νὰ φοβηθῶ; Ἀμ' τί πρόσκοπος τότε θάμουν;

— Μπαρβό σου! μὰ τὴν ἀλήθεια, μπαρβό!

Ἔτσι τὴν ἔπαθε κι' ὁ Κατεργαῖκος. Πίστεψε, βλέπετε, κι' αὐτὸς πὼς ὁ Κοκκινέλης ἦταν ἔξυπνο κι' ἀφοβο παλλικάρη...

(Ἀκολουθεῖ)

Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

Η ΚΑΛΥΒΑ ΤΟΥ ΜΠΑΡΜΠΑ-ΤΟΜ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ HARRIET BEECHER-STOWE

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Καὶ πρόσθεσε:

— Ἀχ, μὲς Εὐα, ἤμουν πολὺ κακιὰ, ἀλλὰ δόστε μου καὶ μένα μιὰ μπούκλα νὰ σὰς θυμάμαι.

— Νὰ σοῦ δώσω, Τόμ. Πάρε. Κάθε φορὰ πού θὰ τὴ βλέπεις, νὰ λές: ἡ Εὐα μ' ἀγαποῦσε κι' ἤθελε νὰ γίνω καλὸ κορίτσι.

— Ἀχ, μὲς, θὰ γίνω. Ἀλλὰ εἶναι δύσκολο, δύσκολο. Φαίνεται, εἶναι πού δὲ συνείθισα ἀκόμη.

Ἡ Τόφυ βγῆκε ἀπὸ τὸ δωμάτιο μὲ τὸ πρόσωπο κρυμμένο στὴν ποδιά της, σφίγγοντας στὸ στήθος της τὴν πολύτιμη μπούκλα.

Ἡ μὲς Ὁφελία ἔκλεισε τὴν πόρτα. Ἡ καίμενη κατάπινε τὰ δάκρυά της, γὰ νὰ μὴν κἀνὴ τὴν Εὐα νὰ λυπάται.

Ὁ Σαὶν-Κλάρ εἶχε σταθεῖ σ' ἕλη τὴ σκηνὴ ἀσάλευτος, μὲ τὸ πρόσωπο κρυμμένο στὰ χέρια. Ἐμεινε ἔτσι, κι' ἀφοῦ ἔφυγαν οἱ σκλάβοι.

— Μπαμπά! εἶπε ἡ Εὐα ἀκουμπῶντας τὸ χέρι της ἀπάνω του.

Ἐκείνος ἀνατρίχιασε, ἀλλὰ δὲν ἀπάντησε.

— Μπαμπά! ξαναεἶπε ἡ Εὐα.

— Δὲν μπορῶ! φώναξε ὁ δυστυχισμένος πατέρας καὶ σηκώθηκε. Δὲν μπορῶ νὰ τὸ ὑποφέρω αὐτό. Ὁ Θεὸς εἶναι πολὺ σκληρὸς γὰ μένα!

— Αὐγούστιν, εἶπε ἡσυχά ἡ μὲς Ὁφελία, ὁ Θεὸς δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ πάρει πίσω κάτι πού σοῦ ἔδωκε;

— Ἴσως, ἀλλ' αὐτὸ δὲν μπορῶ νὰ τὸ ὑποφέρω! Εἶναι φριχτό!

— Καλὲ μου μπαμπά, μού ραγίζεις τὴν καρδιά μ' αὐτὰ πού λές! εἶπε ἡ Εὐα κι' ἔπεσε στὴν ἀγκαλιά του. Μὴ μιλάς ἔτσι!

Καὶ τὸ παιδί ἄρχισε νὰ κλαίει τόσο πολὺ, ὥστε ὅλοι ἀνησύχησαν καὶ προσπάθησαν νὰ τὴν καθησυχάσουν.

— Σύχασε, Εὐα, χρυσή μου. Δὲν ἤ-

ξερα τί ἔλεγα, ἦταν ἀνοησίες. Θὰ κάμω ἔ, τι μού πεις, ἀλλὰ μὴν κλαῖς ἔτσι. Δὲ θὰ ξαναπῶ τέτοια λόγια.

Ἡ Εὐα ἔγειρε σὰν κουρασμένο περιστερὶ στὴν ἀγκαλιά τοῦ πατέρα της, πού πολεμοῦσε νὰ τὴν παρηγορήσει μὲ γλυκόλογα. Ἡ Μαρία ἔφυγε καὶ κλείστηκε στὴν κάμαρά της, ὅπου τὴ βρῆκε μιὰ δυνατὴ νευρική κρίση.

— Εὐα, ἐμένα δὲ μοῦδωσες μιὰ μπούκλα, εἶπε ὁ πατέρας της θλιβερά.

— Ὅλες δικές σου εἶναι, μπαμπά μου, δικές σου καὶ τῆς μαμμᾶς καὶ τῆς θείας. Στους κακόμοιρους μαύρους ἔδωσα μὲ τὰ χέρια μου, γὰ νὰ μὲ θυμοῦνται... Δὲ μού λές, ρωταμπά, εἶσαι χριστιανός, ἔ;

— Γιατί ρωτᾷς, παιδί μου;

— Δὲν ξέρω. Εἶσαι τόσο καλός, ὥστε μού φαίνεται ἀδύνατο νὰ μὴν εἶσαι χριστιανός.

— Καὶ τί θὰ πεῖ, Εὐα, νὰ εἶναι κανεὶς χριστιανός;

— Ν' ἀγαπᾷ τὸ Χριστὸ κι' ὅλο τὸν κόσμον σὰν ἀδελφὸ του.

— Σὺ ἀγαπᾷς τὸ Χριστό;

— Ναι.

— Μὰ δὲν τὸν εἶδες ποτέ σου.

— Ἀδιάφορο. Πιστεύω σ' αὐτὸν καὶ σὲ λίγες μέρες θὰ τὸν ἰδῶ!

Ὁ Σαὶν Κλάρ, πού ποτὲ δὲν εἶχε σκεφθεῖ σοβαρὰ γὰ τὴ θρησκεία του, ἔμεινε συλλογισμένος. Μέσα του ζυπνοῦσε μιὰ νέα πίστη, μιὰ νέα ἐλπίδα.

Ἀπὸ τὴν ἡμέρα αὐτή, ἡ Εὐα πήγε στὸ χειρότερο. Ἀμφιβολία δὲν ἔμεινε πιά καμμιὰ ὅτι τὸ τέλος ἦταν κοντά. Σὲ λίγο δὲν ἦταν σὲ θέση νὰ βγεῖ ἀπὸ τὸ δωμάτιο, ὕστερα οὔτε νὰ σηκωθεῖ ἀπὸ τὸ κρεβάτι.

Ἡ μὲς Ὁφελία στεκόταν νύχτα μέρα πλάι στὸ προσκέφαλό της. Κι' ὁ μπάρμπα-Τὸμ βρισκόταν συχνὰ στὸ δωμάτιο τῆς ἄρρωστης. Τὴν ἔπαιναν κάθε τόσο νευρικές κρίσεις κι' ἤθελε νὰ τὴν κρατοῦν στὰ χέρια. Τότε τὴν ἔπερνε ὁ

μπάρμπα-Τὸμ καὶ τὴν σεργιανοῦσε στὴν βεράντα. Τὸ πρῶτὴν πήγαινε κάτω ἀπὸ τὴς πορτοκαλλιές τοῦ πάρκου, ὅπου τῆς ἄρεσε ἄλλοτε γὰ κάνει τὸν περίπατό της.

Κι' ἔχει μόνο ὁ Τὸμ, ἀλλὰ κι' ὅλοι οἱ σκλάβοι τοῦ σπιτιοῦ ἤθελαν κάτι νὰ κάμουν γὰ τὸ ἀγαπημένο ἄρρωστο παιδάκι. Ἡ κακομοῖρα ἡ Μάμμου ἤθελε νὰ τὸ ἰδεῖ, μὰ ἡ Μαρία τὴν κρατοῦσε μέρα νύχτα κοντὰ της καὶ δὲν τὴν ἄφινε ἐλεύθερη οὔτε στιγμὴ. Ἀπὸ τὸ πρῶτ' ὥς τὸ βράδυ ἤθελε ἐντρίβει, κρύα πανιὰ στὸ κεφάλι, κι' εἶχε χίλιες δυὸ ἄλλες ἀπαιτήσεις κι' ὅλα τῆς ἔφταιγαν. Κι' ἔτσι ἡ ἀγαθὴ σκλάβά δὲ μπορούσε νὰ πᾶει νὰ φροντίσει τὴ μικρὴ ἄρρωστη, πού τόσο στοργικὰ τὴν ἀγαποῦσε.

— Θεωρῶ χρέος μου νὰ φροντίσω γὰ τὸν ἑαυτό μου, ἔλεγε ἡ Μαρία. Οἱ τόσες φροντίδες γὰ τὸ ἀγαπημένο μας παιδί χειροτέρεψαν τὴν υγεία μου σὲ ἀσχημὸ σημεῖο.

Ἀλήθεια; ἔλεγε ὁ Σαὶν Κλάρ μὲ κάποια εἰρωνεία. Ἐγὼ θαρροῦσα ὅτι ἡ μὲς Ὁφελία σὲ ξεκούραζε κάπως.

— Ἔτσι μιλοῦν ὅλοι οἱ ἄντρες, γιὰτὶ δὲ μποροῦν νὰ νοιώσουν τί θὰ πεῖ μητέρα. Ἐμένα κανεὶς ποτὲ δὲ θὰ μὲ νοιώσει. Δὲ μπορῶ, βλέπεις, νὰ εἶμαι κι' ἐγὼ ξέγνοιαστη, ὅπως ἐσύ!

Ὁ Σαὶν Κλάρ χαμογέλασε. Ἀς τὸν συγχωρήσουμε πού μπορούσε ἀκόμη νὰ χαμογελά. Γιατί τὸ παιδί του ἦταν τόσο ἡσυχὸ καὶ τόσο εὐχαριστημένο, ὥστε δὲν μπορούσε κανεὶς νὰ φαντασθεῖ, ὅτι ὁ θάνατος τὸ παραμόνευε ἀπὸ τόσο κοντὰ. Δὲν ὑπόφερε, ἀλλὰ ἡ ἀδυναμία του μεγάλωνε μέρα μὲ τὴν ἡμέρα, κι' ἦταν τόσο ὠραῖο κι' ἀξιαγάπητο, ὥστε ἦταν ἀδύνατο νὰ νάντισταθεῖ κανεὶς στὴ γοητεία, πού σκόρπιζε τριγύρω του.

Ὁ Σαὶν Κλάρ ἄρχισε νὰ κυριεύεται ἀπὸ μιὰ παράξενη γαλήνη. Δὲν ἦταν ἐγκαρτέρηση, οὔτε ἐλπίδα. Ἦταν μιὰ εὐχαρίστηση ἀπὸ τὸ παρόν, πού τὸν ἔκανε νὰ λησμονεῖ τὸ μέλλον.

Ἀπ' ὅλους καλύτερα ὁ Τὸμ ἤξερε τίς σκέψεις καὶ τὰ προαισθήματα τῆς μικρῆς ἄρρωστης. Γιατί σ' αὐτὸν ἔλεγε ὅλα ὅσα δὲν τολμοῦσε νὰ πεῖ στὸν πατέρα της γὰ νὰ μὴ τὸν πικράνει. Τοῦ ἔκανε γνωστὰ τὰ μυστηριώδη μυνήματα πού ἔρχονταν στὴν ψυχὴ, ὅταν ἀρχίζουν νὰ χαλαρώνονται οἱ δεσμοὶ της μὲ τὸ ἐφήμερο καὶ θνητὸ σῶμα.

Στὰ τελευταῖα, ὁ Τὸμ δὲν κοιμόταν στὴν κάμαρά του, ἀλλὰ πλάγιαζε στὴν βεράντα, ἔτοιμος νὰ σηκωθεῖ στὸ πρῶτο κάλεσμα.

Τί συνήθεια εἶν' αὕτη, μπάρμπα-Τὸμ, νὰ κοιμάσαι καταγῆς σὰν τὸ σκυλό, εἶπε ἡ μὲς Ὁφελία. Δὲν πέφτεις σὰ χριστιανός σ' ἕνα κρεβάτι; Θὰ πάρεις κανένα κρόο.

— Δίκιο ἔχετε, μὲς Φέλια, ἀπάντησε

ὁ Τὸμ-σιγανά, ἀλλὰ αὐτὲς τίς ὥρες...

— Τί θέλεις νὰ πεῖς;

— Σιγά, νὰ μὴν ἀκούσει ὁ Μάσσα Σαὶν Κλάρ. Ἀλλά, ξέρετε, μὲς Φέλια, κάποιοι πρέπει νὰ γρυπνᾷ γὰ νὰ περιμένει τὸ Νυμφίο.

— Τί σημαίνει αὐτό;

— Ἡ Γραφὴ λέει: «Ἰδοὺ ὁ Νυμφίος ἔρχεται ἐν τῷ μέσῳ τῆς νυκτός...» Τὸν περιμένω ὅλη τὴ νύχτα, μὲς Φέλια, καὶ θὰ τὸν ἀκούσω ὅταν ἔρθει.

— Καὶ πῶς τὸ ξέρεις ὅτι θάρθῃ;

— Ἡ μὲς Εὐα μού τὸ εἶπε. Ὁ Κύριος ἔστειλε τὸν ἀγγελοῦ του στὴν ψυχὴ της. Θέλω νὰ εἶμαι δῶ κείνη τὴν ὥρα, γιὰτὶ ὅταν θὰ μπεῖ αὐτὸ τὸ παιδί στὸν οὐρανό, οἱ πόδες του θὰ νοιώθουν διάπλατα κι' ὅλοι θὰ θαυμάσουν τὴ δόξα τοῦ Κυρίου.

— Μπαρμπα Τὸμ, ἡ Εὐα εἶναι χειρότερα ἀπὸψε;

— Ὁχι, ἀλλὰ μού εἶπε σήμερα ὅτι ἡ ὥρα πλησιάζει — οἱ ἄγγελοι τῆς τὸ εἶπαν.

Ὁ διάλογος αὐτὸς γινόταν το βράδυ κατὰ τίς ἑντεκα, ὅταν ἡ μὲς Ὁφελία πήγε νὰ κλείσῃ τὴν πόρτα κι' εἶχε δεῖ τὸν Τὸμ ξαπλωμένο στὴν βεράντα.

Δὲν ἦταν νευρική, ἀλλὰ ὁ τόνος τῆς ὁμιλίας τοῦ Τὸμ τῆς ἔκανε ἐντύπωση. Ἡ Εὐα ἦταν χαρούμενη καὶ ζωερὴ τὰ πόγεμα. Εἶχε καθῆσει στὸ κρεβάτι της κι' εἶχε ζητήσει ὅλα τὰ παιχνίδια καὶ τὰ κοσμήματά της, καὶ ὥρισε σὲ ποῖον θάδινε τὸ καθένα γὰ ἐνθύμιό της. Ἡ φωνὴ της ἦταν πιὸ φυσικὴ παρὰ τίς προηγούμενες μέρες. Τὸ βράδυ ὁ πατέρας της τὴ φίλησε κι' εἶπε στὴ μὲς Ὁφελία ὅτι ποτὲ ἄλλοτε δὲν τὴν εἶχε ἰδεῖ τόσο καλά.

— Ποιὸς ξέρει, ἐξαδέλφη μου, ἂν ὁ Θεὸς δὲ μᾶς τὴν ἀφίσει, εἶπε.

Κι' ἔφυγε μὲ μιὰ φωτεινὴ ἐλπίδα μέσα στὴν πικραμένη καρδιά του.

Ἀλλὰ κατὰ τὰ μεσάνυχτα, ἡ μὲς Ὁφελία εἶδε κάποια ἀλλαγὴ στὴν κατάσταση τοῦ παιδιοῦ. Ἀνοίξε τὴν πόρτα, κι' ὁ Τὸμ πού ἦταν ἄγρυπνος, σηκώθηκε ἀμέσως ἀπάνω.

— Τρέξε νὰ φωνάξεις ἀμέσως τὸν γιατρό, Τὸμ! εἶπε ἡ μὲς Ὁφελία.

Καὶ γυρίζοντας στὸ δωμάτιο, χτύπησε τὴν πόρτα τοῦ Σαὶν Κλάρ.

— Εἰς ἀδελφε, ἔλα σὲ παρακαλῶ!

Τὰ λόγια αὐτὰ ἔπεσαν πάνω στὴν καρδιά τοῦ πατέρα. ὅπως οἱ σῶλοι ἀπὸ χῶμα πάνω σ' ἕνα φέρετρο. Ἐτρεξε στὸ δωμάτιο τοῦ παιδιοῦ τοῦ πού ἦταν βαθιὰ ἀποκοιμισμένο. Τί εἶδε ἄραγε καὶ σταμάτησαν εὐθὺς οἱ παλμοὶ τῆς καρδιάς του; Γιατί ἔμειναν ἀμίλητοι κι' αὐτὸς κι' ἡ μὲς Ὁφελία; Ἀ, ἐκεῖνος μόνο μπορεῖ νὰ τὸ πεῖ, ὅποιος εἶδε τὴν ἴδια ἔκφραση πάνω σ' ἕνα ἀγαπημένο πρόσωπο, τὴν ἔκφραση ἐκείνη πού δὲν ἀφίνει πιά ψεύτικες ἐλπίδες, καὶ πού εἰ-

δοποιεῖ ἀμέσως ὅτι τὸ τέλος πλησιάζει.

Τὸ πρόσωπο τῆς Εὐας εἶχε πιά τὴ σφραγίδα τῆς αἰώνιας ζωῆς. Δὲν ἦταν τίποτα τρομερό. Ἦταν ἡ χαραυγὴ τῆς οὐράνιας ζωῆς μέσα στὴν παιδικὴ ψυχὴ της.

Σὲ λίγα λεπτά, γύρισε ὁ Τὸμ φέρνοντας τὸν γιατρό. Αὐτὸς κοίταξε τὴν Εὐα κι' ἔμεινε ἄφωνος, ὅπως κι' οἱ ἄλλοι.

— Πότε ἐγινε αὐτὴ ἡ μεταβολή; ρώτησε σιγανά τὴ μὲς Ὁφελία.

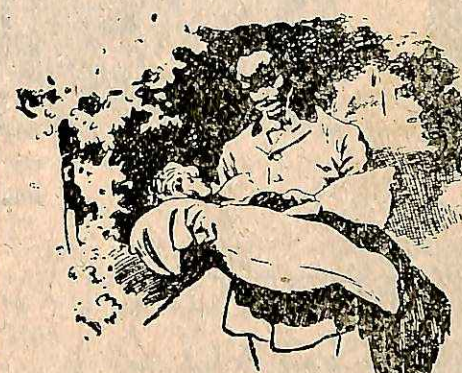
— Κατὰ τὰ μεσάνυχτα.

Ἡ Μαρία, πού ὁ ἐρχομὸς τοῦ γιατροῦ τὴν εἶχε ξυπνήσει, ἔτρεξε κι' αὐτὴ στὸ δωμάτιο.

— Αὐγούστιν! Ὁφελία! Τί εἶναι;!

— Σιωπή! εἶπε ὁ Σαὶν Κλάρ μὲ παραλλαγμένη φωνή. Πεθαίνει!

Ἡ Μάμμου τ' ἀκούσε αὐτὰ τὰ λόγια καὶ πήγε νὰ ξυπνήσει τοὺς σκλάβους.

«Τὸ πρῶτ' τὴν πήγαινε κάτω ἀπὸ τίς πορτοκαλλιές τοῦ πάρκου...»
(Σελ. 352, στ. γ')

Σὲ λίγο ὅλο τὸ σπῆτι ἦταν στὸ πόδι. Φῶτα ἀναβαν στὶς κάμαρες, βηματισμοὶ ἀκούγονταν, καὶ πρόσωπα γεμάτα ἀγωνία κοίταζαν ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ τζαμιὰ τῆς βεράντας. Ὁ Σαὶν Κλάρ ὅμως δὲν ἀκούγε, δὲν ἔδλεπε τίποτα-τίποτα, ἄλλο ἐκτὸς ἀπὸ τὴ μυστηριώδη ἐκείνη ἔκφραση στὸ πρόσωπο τοῦ ἀποκοιμισμένου παιδιοῦ.

— Ἀχ, ἂν μπορούσε νὰ ξυπνήσει καὶ νὰ μού μιλήσει ἄλλη μιὰ φορὰ! φειθούσε.

Ἐσκυφε στὸ προσκέφαλό της καὶ τῆς φειθούσε στ' αὐτή:

— Εὐα, ἀγάπη μου!

Τὰ μεγάλα γαλὰνὰ μάτια ἀνοῖξαν. Ἐνα χαμόγελο μισόδυσε στὸ πρόσωπό της καὶ προσπάθησε κάτι νὰ πεῖ.

— Μὲ γνωρίζεις, Εὐα;

— Μπαμπά... εἶπε τὸ παιδί καὶ προσπάθησε νὰ σηκώσει τὰ χέρια του γὰ ν' ἀγκαλιάσει τὸν πατέρα του.

Μὰ τὰ χέρια ἔπεσαν πάλι σὰν ἄψυχα κι' ὁ Σαὶν Κλάρ εἶδε τὴν ἀγωνία νὰ περναῖ πάνω στὸ πρόσωπο τοῦ παιδιοῦ πού ἀνάσαινε τώρα μὲ πολλὸν κόπο.

— Ἀχ, Θεέ μου, εἶναι φριχτό! εἶπε ὁ Σαὶν Κλάρ γυρίζοντας ἀπελπισμένος

ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά καὶ σφίγγοντας τὰ χέρια τοῦ Τὸμ, χωρὶς νὰ ξέρει τί κάνει.

— Τόμ! Αὐτὸ δὲ μὲ σκοτώνει!

Ὁ Τὸμ κρατοῦσε τὰ χέρια τοῦ κυρίου του στὰ δικά του. Δάκρυα κυλοῦσαν στὸ μαῦρο τοῦ πρόσωπο, ἀλλὰ τὸ βλέμμα, ὕψωμένο πρὸς τὸν οὐρανό, ζητοῦσε βοήθεια ἐκεῖ πού ἤξερε πῶς ἦταν ἡ ἀπειρὴ καλὸσύνη καὶ παρηγοριά.

— Παρακάλεσε τὸ Θεὸ νὰ τελειώσει γρήγορα! εἶπε ὁ Σαὶν Κλάρ. Δὲ μπορῶ νὰ τὸ ὑποφέρω!

— Ἀς ἔχει δόξα ὁ Θεός, τελείωσε, ἀφέντη μου. Κοιτάξετέ τὴν τώρα!

Τὸ παιδί κοιτόταν στὰ μαξιλάρια του, μὲ τὰ μεγάλα του μάτια ἀνοιχτά καὶ ὕψωμένα πρὸς τὸν οὐρανό...

— Ὁ, ἡ γῆ μὲ τίς θλίψεις της δὲν ὑπῆρχε πιά! Τὸ πρόσωπο εἶχε πάρει μιὰν ἔκφραση τόσο γαλήνια, μυστηριώδη καὶ θριαμβευτικὴ, ὥστε ἡ θεὰ τοῦ ἔπνιγε κάθε κλάμμα. Ἐμεινε κανεὶς ἀφωνος μπροστὰ στὸ πέρασμα τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ θανάτου.

— Εὐα! φειθούσε ὁ Σαὶν Κλάρ.

Ἐκείνη δὲν ἀποκρίθηκε.

— Εὐα! πέσ' μου, τί βλέπεις! Πέσ' μου πού εἶσαι τώρα!

Ἐνα λαμπρὸ χαμόγελο φώτισε τὸ ἐτοιμοθάνατο πρόσωπο. Ἦταν ἡ ἀπάντησή της.

Ἐνας βαθὺς ἀναστεναγμὸς ἀκούστηκε καὶ τὸ μικρὸ ἀγγελουδί πέρασε ἀπὸ τὸ θάνατο στὴν αἰώνια ζωή.

Ἀντίο, ἀγαπημένο παιδάκι! Οἱ αἰώνιες πόδες τ' οὐρανοῦ ἔκλεισαν πάλι μετὰ τὸ πέρασμά σου, καὶ δὲ θὰ ξαναἰδοῦμε πιά τὸ γλυκὸ σου πρόσωπο.

Ἀλοῖμονο σ' ἐκείνους, πού ἀντίκρουσαν τὴ θριαμβευτικὴ σου εἰσοδο στοὺς οὐρανοὺς κι' ὅμως θὰ γυρίσουν πίσω στὴν ψυχρὴ καὶ σκοτεινὴ ἀτμόσφαιρα τῆς ἐπίγειας ζωῆς, πού δὲ θὰ τὴ φωτίζει πιά ἡ χαρὰ κι' ἡ λάμψη τῆς ἀγγελικῆς σου ψυχῆς!

(Ἀκολουθεῖ)

ΜΗΤΕΡΑ

Σ' εἶδα στὸν ὕπνο μου, μαννούλα, Κι' ἀκούσα μιὰ γλυκεῖα φωνή, Γλυκεῖα φωνὴ μὰ λυπημένη, Φωνὴ σβασμένη, ἀλαργινή.

Μὲ φώναζες μὲ τὸν ὄνομά μου, Καὶ ἔπνιγα γὰ νὰ σὲ ἰδῶ, Μὰ ἦταν ὁ ἴσκιος σου, γλυκεῖά μου, Μαννούλα, π' ἀγρυπνοῦσε δῶ.

Θάγειρε στὸ προσκέφαλό μου, Κάτι θὰ μοῦπε με σπογγί, Κι' ἀκούσα ἐγὼ νὰ μὲ φωνάζουν, Καὶ ἔπνιγα... Μὰ ἦταν ἀγνή.

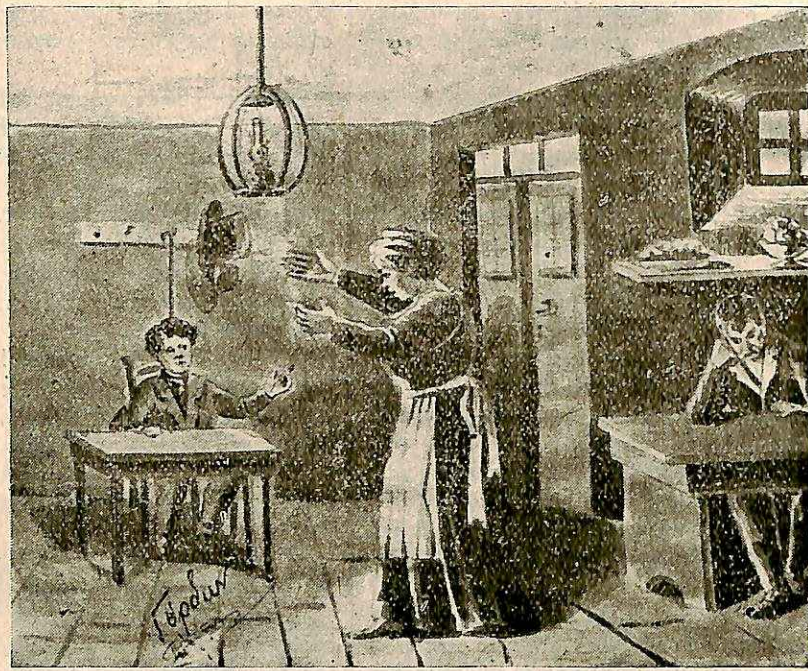
Κι' ἦταν ὁ ἴσκιος σου φευγάτος, Κι' ἦταν ἡ κάμαρ' ἀδειανή... Κι' ὅμως στ' αὐτιά μου ἤχοῦσε δλοένα Ἡ λυπημένη σου φωνή...

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΟΥΓΟΥΛΗΣ

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΜΙΚΡΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΖΟΓΡΑΦΙΚΗΣ (ἴδε σελ. 358)

ΜΑΚΝΤΟΦ
Μεγάλη Τάξις—Α' Βραβείον

ΓΟΡΔΩΝ
Μικρά Τάξις—Α' Βραβείον

ΤΡΕΙΣ ΜΙΚΡΟΙ ΑΕΡΟΠΟΡΟΙ ΣΤΟ ΒΟΡΕΙΟ ΠΟΛΟ

Μυθιστόρημα ὑπὸ NORBERT SEVESTRE

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Ὁ Κίντ μπήκε μέσα μὲ κάποια δυσκολία. Μὰ δὲ βρήκε καμμιά ἀκαταστασία ἢ ἀναστάτωση στὸ ἐσωτερικό, γιατί τὰ ἐπιπλα, τὰ ἐργαλεῖα καὶ οἱ μηχανές ὅλες ἦταν καφωμένα καὶ στερωμένα στὴν ἐντέλεια.

Ἡ ἀπερίγραπτη ἀνακούφιση ποὺ αἰσθάνθηκε ὁ Τζάκ μὴ βλέποντας κανένα ἐπιβάτη στὸ ἐσωτερικὸ τοῦ ἀερόπλοιου, μεταβλήθηκε σὲ λίγο σὲ ἀπερίγραπτη ἀμνηχανία. Τί εἶχαν ἀπογίνει οἱ ἐπιβάτες; Ἀυτὴ ἡ σκέψη τρυβέλιζε τὸ μυαλὸ τοῦ Τζάκ καθὼς ἐσπρωχνε τοὺς σκύλους ποὺ ἤθελαν κι' αὐτοὶ νὰ ἐπισκεφθοῦν τὶς καμπίνες, καὶ καθὼς πήγαινε στὴν τροφιοθήκη κι' ἔφερνε λίγο παστὸ κρέας γιὰ νὰ ρίξει στοὺς σκύλους ποὺ ἔκαναν σάν τρελλοί, καὶ καθὼς ὑποχωροῦσε κι' αὐτὸς στοὺς νυγμούς τοῦ στομαχιοῦ του, κόβοντας καὶ καταπίνοντας πελώριες μπουκιές γαλέτας καὶ σοκολάτας.

Μὲ γεμάτο τὸ στομάχι βγήκε ἔξω γιὰ νὰ ἐξετάσῃ τὴν περιοχὴ.

— Πατήματα πάνω στὸ χιόνι! ἔκανε στὸ τέλος. Κι' εἶναι τὰ δικά τους. Νὰ τὰ σημάδια τοῦ κ. Ἀχιλλέα. Αὐτὰ ἐδῶ δίχως ἄλλο εἶναι τῆς μὲς Γράς. Αὐτὰ δίπλα τῆς τὰ μικρούλια εἶναι τῆς

Νταίτζης. Κι' αὐτὰ πὶν πίσω τοῦ Γαβριήλ καὶ τοῦ Ὑδόν! Ζήτη! Ζήτη! Ὅλοι τοὺς ζοῦν κι' ἔχουν καὶ τὰ πόδια τους ἀπειράχτα. Μὰ ποὺ νὰ πήγαν ἄραγε; Ἐχουν σκοπὸ νὰ τραβήξουν κατὰ τὸν ὄρμον τῆς Ἀνεξαρθήσιας γιὰ νὰ μᾶς συναντήσουν ἐκεῖ-πέρα. Τότε δὲν πρέπει νὰ χάνω οὔτε λεπτό, γιατί μπορεῖ νὰ πέσουν μέσ' στοὺς Ἑσκιμῶους καὶ νὰ πάρουν τὴ θέση τῆ δική μου δίπλα στὸν Σίγκλοο καὶ στὸ μπάρμπα-Ἀγκακόη.

Ὁ Τζάκ ξανανέβηκε στὸ ἔλκνηθρο γιὰ νὰ κολουθήσῃ τὰ ἴχνη τῶν πεζῶν. Τὰ σκυλιά του, ποὺ ἦ καλὴ διάθεσή τους ἔγινε ἀκόμη καλύτερη χάρις στὴν γενναϊδωρὴ μοιρασιά ἀφθονοῦ παστοῦ, μυρίζοντας τὰ ἴχνη παρέσυραν τὸ ἔλκνηθρο πρὸς μιὰ διέυθυνση σύμφωνη μ' ἐκείνην ποὺ ἤθελε νὰ κολουθήσῃ ὁ Κίντ. Ἐνῶς ἐτρέχαν πάνω στὴν ἐπιπεδὴ ἐπιφάνεια ποὺ σκέπαζε τὸ χιόνι, ὅλα πήγαιναν ἀνέφνημα. Μὰ σὲ λίγο τὸ ἔδαφος ἔγινε ἀνώμαλο κι' ὁ Κίντ βρέθηκε σὲ μιὰ περιοχὴ γεμάτη χαράδρες καὶ ἀπότομους ἀνήφορους. Τὸ ἔλκνηθρο προχωροῦσε ἐξαιρετικὰ ἀργὰ καὶ μὲ μεγάλη δυσκολία. Σκαρφάλωναν σὲ μιὰ πλαγιά γλυστερή κι' ἀπότομη ποὺ βρι-

σκόταν στὴ βάση ἑνὸς πανύψηλου παγετώνος.

— Τί ἰδέα τοὺς ἦρθε νὰ μὲ φέρουν σ' αὐτὸ τὸ ἐλκεϊνὸ μέρος; συλλογίζονταν ὁ Κίντ. Ὅα μὲ κάνουν νὰ χάσω τὰ ἴχνη τους, νὰ τί θὰ μὲ κάνουν!

Πραγματικῶς τὰ σκυλιά δὲν ἤξεραν ποῖο δρόμο ἔπρεπε νὰ κολουθήσουν πάνω σ' αὐτὸ τὸ λεῖο καὶ γλυστερὸ πάγο, ὅπου οὔτε τὰ βήματα μποροῦσαν νὰ ποτυωθοῦν οὔτε ἡ μυρωδιά νὰ διατηρηθῇ. Ὁ Τζάκ κινδύνευε νὰ χαθῇ μέσα σ' αὐτοὺς τοὺς παγετώνες. Ἀξαφνα σταμάτησε τὸ ἔλκνηθρο του καὶ μιὰ ἄλλη σκέψη πέρασε ἀπὸ τὸ μυαλὸ του σάν ἀστραπή. Στὸ χιόνι εἶχε διακρίνει καὶ ἄλλα ἴχνη ἐκτὸς ἀπὸ ἐκεῖνα τῶν ἐπιβατῶν τοῦ «Λίμπερτυ». Δὲν ὑπῆρχε ἀμφιβολία πὼς ἕνα μέρος ἀπὸ τοὺς Ἑσκιμῶους τριγύριζε σ' αὐτὰ τὰ μέρη. Ἄν ὁ κ. Ἀχιλλέας καὶ οἱ σύντροφοί του συναντιόνταν μὲ τοὺς Ἑσκιμῶους αὐτούς, τί θὰ συνέβαινε; Ὅχι βέβαια εὐχαρίστητα πράγματα. Κι' ἂν ὑπῆρχε κανένας τέτοιος φόβος, τότε δὲν ἦταν καλύτερο νὰ τρέξῃ καὶ νὰ εἰδοποιήσῃ ἀμέσως τὸ Στέφενσον; Μονάχος τοῦ ὁ Τζάκ δὲν ἦταν σὲ θέση νὰ ὑπερασπισθῇ τοὺς φίλους του ἐναντίον τῶν Ἑσκιμῶων, οὔτε καὶ νὰ τοὺς ἐλευθερώσῃ ἀν τύχη κι' εἶχαν πέσει στὰ χέρια τους. Μὲ τὸν κ. Στέφενσον ὅμως καὶ μὲ τὸν Φονδιέλλ, ἄλλαζαν τὰ πράγματα. Κι' ὁ Μπόμπ ἀκόμη μποροῦσε νὰ βοηθήσῃ ἂν παρουσιαζόταν ἀνάγκη.

— Ἐμπρός, μικρά μου! φώναξε ὁ Κίντ στοὺς σκύλους του. Γυρίζουμε πίσω. Ἄν δὲν παραχαζεύετε στὸ δρόμο, σὰς περιμένει μιὰ καλὴ μερίδα παστὸ μόλις φθάσουμε στὸ ἴγκλοο!

Τὰ σκυλιά εἶχαν ἀρχίσει νὰ κάνουν προόδους σ' ἄγγλικά. Μυρίζονταν τὸν σταυλὸ; Ἀγνωστο. Τὸ βέβαιον εἶναι πὼς ὑπάκουσαν πρόθυμα στὸν Τζάκ κι' ἡ ἐπιστροφή ἦταν πολὺ πὶν σύντομη ἀπ'

«— Ἐπεσε! Ἐπεσε!...» (Σελ. 340, στ. γ')

τῇ μετάβασιν. Τέλειωσε ὅμως καὶ πολὺ πὶν ἀσχημα. Χωρὶς οὔτε νὰ βάζῃ κἄν ἕνα τέτοιο πρᾶγμα μὲ τὸ νοῦ του, ὁ Κίντ βρήκε τὸν καταυλισμὸ τοὺς κατεληγμένον ἀπὸ τοὺς Ἑσκιμῶους. Δὲν ἔνοιωσε τὴν παρουσία τους παρὰ σάν βρέθηκε μόλις ἑκατὸ μέτρα μακριὰ ἀπὸ τὸ ἴγκλοο κι' ἄρχισε νὰ φωνάζῃ τὸν Μπόμπ καὶ τὸν Φονδιέλλ. Δυὸ μογγολικά κεφάλια ξεπρόβαλλαν ἀπ' τὴν καλύβα. Ὁ Τζάκ ἔμεινε μ' ὀρθάνοιχτο τὸ στόμα. Ἑσκιμῶοι στὸ ἴγκλοο! Τί ἐσήμαινε αὐτό;

— Ἄλτ! φώναξε στὰ σκυλιά του.

Οἱ σκύλοι διπλασίασαν τὴν ταχύτητά τους. Θέλησε νὰ τὰ κἄνῃ νὰ στρίψουν, μὰ ἐκεῖνα οὔτε τοῦ ἔδιναν πιά καμμιά σημασία. Ὁ ἕνας ἀπὸ τοὺς Ἑσκιμῶους τοὺς ἐσφύριζε καὶ τὰ σκυλιά ἀναγνώριζαν τὸν κυριό τους, τὸν ἀληθινὸ, ποὺ δὲν τὸν ξέχασαν παρ' ὅλες τὶς περιποιήσεις τοῦ Τζάκ. Ἐτρέχαν λοιπὸν γιὰ νὰ τὸν πλησιάσουν κι' ἀπὸ πίσω τους ἔσερναν τὸ ἔλκνηθρο καὶ τὸν ἀδέξιο ὀδηγό του.

— Ὁ Σίγκλοο! τραύλισε ὁ Κίντ.

Δὲν μποροῦσε νὰ ὑπάρχῃ ἀμφιβολία. Καὶ μὲ κίνδυνο νὰ τακίσῃ κανένα πόδι ἢ νὰ σκοτωθῇ, ὁ Τζάκ ἐπήδησε ἀπὸ τὸ ἔλκνηθρο καὶ τὸ ἔβαλε στὴν τρεχάλα.

Ὁ Σίγκλοο δὲν μποροῦσε νὰ ἐξηγήσῃ αὐτὴ τὴν ἀπρόοπτη ἐπιστροφή τοῦ αἰχμαλώτου του. Μηχανικὰ σφύριζε τοὺς σκύλους του, ἀλλὰ δὲν ἔκανε οὔτε μιὰ ἀπειλητικὴ χειρονομία ἐναντίον τοῦ Τζάκ. Φαινόταν σάν ἀποβλακωμένος, κι' αἰτία ἦταν τὸ ἐξαιρετικὰ πλούσιο φαγοπότη ποὺ εἶχε κάνει μὲ τὸ φίλο του τὸν Ἀγκακόη, μὰ κ' ἡ κατάπληξή του

μπρὸς τὸ θαῦμα ποὺ ἔδλεπε. Ὡστόσο τὸ τὸ μυαλὸ του λειτουργοῦσε ἀκόμη ὥστε ν' ἀνεβῇ ἐπάνω στὸ ἔλκνηθρο, ν' ἀρπάξῃ τὰ λουριά στὰ χέρια του καὶ νὰ ὀρμήσῃ μὲ τὰ σκυλιά του ἐναντίον τοῦ Κίντ, ποὺ ἔτρεχε σὰ νὰ τὸν κυνηγοῦσαν χίλιοι διαβόλοι. Καὶ χίλιοι διαβόλοι πραγματικὰ δὲν θὰ μποροῦσαν νὰ δείξουν περισσότερο πάθος σ' αὐτὸ τὸ κυνηγητό, οὔτε νὰ κάνουν μεγαλύτερο θόρυβο. Τὰ σκυλιά γαύγιζαν μ' ὅλη τους τὴ δύναμη, ὁ Σίγκλοο κρατοῦσε τὸ ἴσο. Καὶ παρ' ὅλο ποὺ ἔμενε ἀκίνητος στὴ θέση του, ὁ Ἀγκακόης ἔδινε τὴν ἐντύπωση πὼς κυνηγοῦσε κι' αὐτὸς τὸν Κίντ, τόσο δυνατὰ φώναζε, χειρονομοῦσε, χοροπηδοῦσε καὶ χτύπαγε τὸ ντέφι του.

Ὁ Τζάκ δὲν εἶχε ἐγκαταλείψει τὴν καραμπίνα του καὶ τὸ μπαλονάκι ἐξακολούθουσε νὰ εἶναι δεμένο στὴ μέση του. Βλέποντας πὼς τὸ ἔλκνηθρο τὸν πλησίαζε, ἄρχισε νὰ κἄνῃ διάφορα τσαλίμια γιὰ ν' ἀποφύγῃ τοὺς διώκτες του. Ἐτοὶ κάνει κι' ὁ λαγὸς ὅταν τὸν κυνηγοῦν τὰ λαγωνικά. Κι' ἡ τακτικὴ αὐτὴ τὸν ἔκανε νὰ κερδίσῃ λίγον καιρὸ. Ἐκεῖ ποὺ ἔτρεχε, ἔστριβε ξαφνικά, ἐνῶ οἱ σκύλοι ποὺ εἶχαν πάρει φόρα, ἐξακολουθοῦσαν νὰ τρέχουν πρὸς τὴν ἴδια διέυθυνση. Ὁ Σίγκλοο τραβοῦσε τὰ χαλινάρια καὶ τὰ γύριζε πρὸς τὸ ἄλλο μέρος, μὰ σ' αὐτὸ τὸ διάστημα, ὁ Τζάκ κέρδιζε ἀρκετὸ δρόμο.

Λαχανιασμένος καὶ βλέποντας ὅτι στὸ τέλος δὲν θὰ κέρδιζε τίποτε ἀπὸ τὸ παιχνίδι αὐτό, ποὺ τὸν κούραζε περισσότερο ἀπ' ὅσο τοὺς διώκτες του, ὁ Τζάκ ἀποφάσισε νὰ τοὺς ἀντιμετωπίσῃ καὶ ν' ἀμυνθῇ μὲ τὰ ὅπλα. Καθὼς ἔκανε μεταβολὴ ἐπὶ τόπου γι' αὐτὸ τὸ σκοπὸ, τὸ πόδι του σκόνταψε πάνω σ' ἕνα ἐξόγκωμα τοῦ ἐδάφους, κι' ὁ Τζάκ ἔχασε τὴν ἰσορροπία του κι' ἔπεσε μ' ὅλο του τὸ βάρος ἐπάνω στὸ μπαλονάκι, ποὺ ἔσκασε μ' ἕναν ἐκκωφαντικὸ κρότο.

Ὁ κ. ἡ δεισιδαιμονία κι' ὁ φόβος, ποὺ ἔνοιωθε γιὰ τὸ μυστηριώδες πνεῦμα τοῦ ἀέρος, ξύπνησαν πάλι στὴν ψυχὴ τοῦ Σίγκλοο. Κι' ἡ τρομάρα του ἔγινε ἀκόμη μεγαλύτερη, ὅταν τὸν κρότο αὐτὸν ἐπικολοῦθησαν κι' ἄλλοι ποὺ ἔμοιαζαν μὲ πυροβολισμούς, καὶ δυὸ ἢ τρεῖς ἀπὸ τοὺς σκύλους τοῦ ἔπεσαν κάτω κεραυνόπληκτοι. Οἱ σύντροφοί τους τὸ ἔβαλαν στὰ πόδια πανικέδωτοι, τὸ ἔλκνηθρο ἀναποδογυρίστηκε κι' ὁ Σίγκλοο κυλίστηκε στὸ χιόνι.

Ὅταν ὁ Τζάκ σηκώθηκε ἀπὸ τὸ πέσιμό του, κάπως ζαλισμένος βέβαια, ἀλλὰ «σῶος καὶ ἀβλαβής», εἶδε πὼς ἀπὸ τὴ μιὰ στιγμὴ στὴν ἄλλη ἡ κατάσταση εἶχε τελείως ἀλλάξῃ.

Τώρα ἦταν ἡ σειρά τοῦ Σίγκλοο, νὰ τὸ βάλῃ στὰ πόδια. Ὁ Ἀγκακόης τὸν ἀκολουθοῦσε πιστά, καὶ τὸ ἔλκνηθρο μὲ

τὰ σκυλιά του τὰ ζωντανὰ καὶ τὰ σκοτωμένα, ἔτρεχε μὲ ἱλιγγιώδη ταχύτητα γύρω-γύρω ἀπὸ τὸν καταυλισμό.

Τὴν ἴδια στιγμὴ ὁ Τζάκ ἄκουσε νὰ φωνάζουν τ' ὄνομά του. Ἐστρίψε τὸ κεφάλι του. Κάποιος ἔτρεχε πρὸς τὸ μέρος του, κρατώντας στὸ χέρι του μιὰ καραμπίνα ποὺ κἀπνιζε ἀκόμη.

— Τζάκ!

— Μπόμπ!

Καὶ τὰ δυὸ ἀγόρια ἔδωσαν τὰ χέρια μὲ μιὰ συγκίνησιν, ποὺ ἡ ἀνάνησής της μένει ζωντανὴ σ' ὅλη τὴ ζωὴ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ'.
Ἡ χαράδρα

— Πὼς βρέθηκες ἐδῶ, Τζάκ;

— Καὶ σύ, Μπόμπ; Ποῦ εἶναι ὁ κ. Στέφενσον κι' ὁ κ. Φονδιέλλ; Πὼς βρέθηκαν ἐδῶ οἱ Ἑσκιμῶοι; Πὼς τοὺς ἀφήσατε νὰ μᾶς πάρουν τὰ πράγματα; Ἐπρεπε νὰ δοθοῦν ἐξηγήσεις. Καὶ δόθηκαν κι' ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος κι' ἀπὸ τ' ἄλλο μ' ὅλη τὴ δυνατὴ συντομία.

— Θυμᾶσαι, εἶπε ὁ Μπόμπ, πὼς χθὲς τὸ πρωὶ εἶχαν βγεῖ οἱ δυὸ μας γιὰ νὰ ἐξετάσουμε τὴν περιοχὴ. Σ' αὐτὸ τὸ διάστημα στὸν καταυλισμὸ μας ἦρθαν κι' ἔκαναν ἐπίθεσιν τὰ σκυλιά.

— Ποιὰ σκυλιά; Τῶν Ἑσκιμῶων;

— Ναί. Ὅταν λοιπὸν ἔφθασα κοντὰ στὸ ἴγκλοο μας, ἀφοῦ σὲ ἀφῆσα ἐσένα κάτω στὴν κοιλάδα, βρήκα τὸν κυβερνήτη καὶ τὸν κ. Φονδιέλλ νάχουν ἀνοίξει σωστὸ τοῦφεκίδι. Τὰ ζῶα αὐτὰ, ὅταν πεινοῦν, εἶναι χειρότερα ἀπὸ τοὺς λύκους.

«Τὰ δυὸ ἀγόρια ἔδωσαν τὰ χέρια...»
(Σελ. 355, στ. γ')

— Μὴ μοῦ μιλάς γι' αὐτὰ, σὲ παρακαλῶ. Ἡ ἀχαριστία τους μ' ἔκανε νὰ τὰ σιχαθῶ. Καλὰ ἔκανες καὶ πυροβόλησες ἐκεῖνα ποὺ μὲ κυνηγοῦσαν. Γιατί ἐσύ πυροβόλησες, δὲν εἶν' ἐτοί;

— Βέβαια! Δὲν πιστεύω νὰ νομίζης πὼς θ' ἀφῆνα νὰ σὲ φᾶνε ζωντανό.

— Κι' ἐγὼ ποὺ νόμιζα πὼς τὰ εἶχα ἡμερέψει! ἀναστράναξ ὁ Κίντ. Δὲν ἔρω τί μὲ κρατᾷ καὶ δὲν τὰ ξεπαστρεύω

δλα. Για κοίταξέ τα πώς παλεύουν και δαγκώνουν τα λουριά τους για να λυθούν από το έλκηθρο. Μπορούσε να φυτέψης μια σφαίρα και στού άμαξα τους το κεφάλι, αλλά δεν σε κατηγορώ που δεν τόκανες. Θα είχες λόγους δίχως άλλο.

— Δεν ξέρω, απάντησε ο Μπόμπ. Χτύπησα τα σκυλιά γιατί ήταν ανάγκη. Αν χτυπούσα τον άφέντη τους, αυτά θα εξακολουθούσαν να σε κυνηγούν. Κι' έπειτα ένα σκυλί είναι πάντα ένα σκυλί. Ένω το να σκοτώσης έναν άνθρωπο είναι άλλο πράγμα βέβαια.

— Ναί, κι' έκανες καλά που δεν χτύπησες το Σίγκλοο. Αν ήταν ο Άγκακός, άλλαζε το πράγμα.

— Ο Σίγκλοο; Ο Άγκακός; τί είναι αυτό.

— Ο Κιντ χαμογέλασε.

(Ακολουθεί)

ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΑΘΗΝΑΪΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΤΑ ΕΛΓΙΝΕΙΑ ΜΑΡΜΑΡΑ

Άγαπητοί μου,

ΕΝΑΣ παλιός αθηναϊκός θρύλος βεβαιώνει, ότι μια νύχτα, οι Νεράιδες του Κάστρου, — οι Καρυάτιδες του Έρεχθίου, — ακούστηκαν απ' όλη την πόλη να κλαίνε σπαραχτικά: Τη νύχτα εκείνη τους άρπαξαν μιάν αδελφή, για να την πάνε στα ξένα... Έχουν περάσει άπάνω από εκατό χρόνια που αυτή ή κλειμένη Νεράιδα λείπει... Στη θέση της έχουν βάλει μια ψεύτικη, μιάν άσχημη, ένα σκιάχτρο από σκούρο πηλό... Πλησιάζει άραγε ο καιρός που θα γυρίση απ' τα ξένα ή ώραία άληθινή;... Και θάκουσθούν πάλι καμμιά νύχτα, άπό την πόλη, τώρα γρήγορα, τα κλάματα της χαράς που θα κάμουν οι άδελφές της;...

Έτσι λένε. Γιατί με την αναστήλωση του Παρθενώνα, έγινε κάποια κίνηση γύρω στα «ελγίνεια μάρμαρα», τα γλυπτά δηλαδή που άρπαξε τότε από την Ακρόπολη ο λόρδος Έλγιν, και τα πούλησε στο Βρετανικό Μουσείο. Την προκάλεσε αυτή την κίνηση ο ποιητής Άργυρόπουλος, ο Σμυρνιός, μ' ένα άρθρο του που είχε μεγάλη άπήχηση. Μίλησαν γι' αυτό πολλοί κι' έδώ και στην Εύρώπη. Κι' όλοι συμφώνησαν με τον ποιητή, που διερμήνευσε ένα μύχιο πόθο του Έλληνισμού, ότι τα «ελγίνεια μάρμαρα» είναι καιρός πιά να επστραφούν από την Άγγλία στην Ελλάδα, να βγουν από το ύγρο σύθαμπο του Βρετανικού Μουσείου, όπου τόσο υποφέρουν, και να ξαναμπούν στη θέση τους, — στο Έρεχθίο, στον Παρθενώνα, — και να λάμψουν κάτω απ' τον ήλιο του άττικού ούρανού...

Αλλά τί ακριβώς είναι αυτά τα «ελγίνεια μάρμαρα»; Είναι πρώτα ένας στύλος του Έρεχθίου, που ο βάρβαρος συλητής τον απέσπασε, άδιαφορώντας αν θα γκρεμιζόνταν δάκερη γωνία του ναού; έπειτα μια άπό τις Καρυάτιδες, που χρησιμεύουν κι' αυτές, σ' άλλο μέρος του μνημείου, ως στύλοι; και τέλος ένα πλήθος ανάγλυφα του Φειδία άπό τον Παρθενώνα, — άπό τάξιματα, τις μετόπες, τη ζωφόρο, — που άλλα παρίσταναν τη γέννηση της Αθηνάς, άλλα την έριδα Αθηνάς και Ποσειδώνα, άλλα τη ρήξη Κενταύρων και Λαπιθών, άλλα τη Γιγαντομαχία και την Άμαζονομαχία, κι' άλλα την πομπή των Παναθηναίων. Όλα αυτά τα φειδικά άριστουργήματα έφυγαν τότε απ' την Ελλάδα, και δεν άπόμειναν παρά λίγα κομμάτια, που βρίσκονται σήμερα στο Μουσείο της Ακρόπολης, μαζί με τα έκμαγεία των κλεμμένων για παρηγοριά... Ο λόρδος Έλγιν είχε καταφέρει τότε να πάρη απ' το Σουλτάνο ένα φερμάν, — το 1815, δηλαδή τα τελευταία χρόνια της μακραίωνης τουρκοκρατίας, — που του έδινε την άδεια «νάφαιρέση μερικές πέτρες (!) κι' έπιγραφές άπό τον Παρθενώνα κι' άλλα μνημεία της Ακρόπολης». Έτσι μπόρεσε να κάμη άνερόκλητος όλη αυτή την καταστροφή στον Παρθενώνα και στο Έρεχθίο. Λένε μάλιστα πως για «νάφαιρέση τις πέτρες» και να τις κουβαλήση στην Άγγλία, έδεψε σχεδόν ένα εκατομμύριο. Τόσο τις πούλησε στο Βρετανικό Μουσείο. Τί κέρδισε λοιπόν; Τη δόξα μόνο ενός νεότερου Ηρόστρατου και... την κατάρα της Αθηνάς, που ή θεά του τήν έδωσε με το στόμα του Μπαύρον. Πραγματικώς, ένα περίφημο ποίημα του μεγάλου άγγλου ποιητή έπιγράφεται «Η κατάρα της Αθηνάς». Γεμάτος όργη, ο Μπαύρον τή έγραψε όταν είδε με τα μάτια του τη φριχτή ιεροσυλία που είχε κάνει στον Έρδ Βράχο ο άνιερς συμπολίτης του.

Ε, δεν ήταν ή μόνη που έγινε στην Ακρόπολη. Από πολλούς αιώνες πρίν, όποιος ξένος έρχόταν, κάτι έσπαζε και κάτι έπαιρνε μαζί του. Και την άρχή την έκαμαν οι Ρωμαίοι άφότου κατάχτησαν την Ελλάδα. Έπειτα οι Φράγκοι, οι Βενετοί και, όταν ή Ακρόπολη έγινε τούρκικη, όλος ο κόσμος. Δηλαδή έμπαινε σκύλοι άλέστε... Χωριστά οι καταστροφές που έκαναν οι ίδιοι οι Τούρκοι άπό άγνοια βαρβαρότητα και άνάγκη, καίγοντας τα μάρμαρα για να κάνουν άσέβητη, άπογκρεμίζοντας ναούς για να χτίσουν σπιτάκια, και βγάζοντας το μολύδι απ' τις κολόννες για να χύνουν πολεμοφόδια. Μια φορά μάλιστα που τους είδε άπό κάτω να τή κάνουν ο Όδυσσεύς Άνδρουτσός, — ήταν τον πρώτο χρόνο της Επανάστα-

σης, όταν οι Τούρκοι κλείστηκαν στην Ακρόπολη κι' οι Έλληνες τους πολιορκούσαν, — τους φώναζε: «Μή χαλάτε, βρέ παλιότουρκοι, τις κολόννες, κι' έγώ σας στέλνω μολύδι για να μάς πολεμήσετε!» Πόση άγάπη προς τέρχαια κειμήλια μαρτυρεί αυτό το άνέκδοτο, την άγάπη εκείνη, τη λατρεία, που ποτέ ο Έλληνισμός δεν έπαψε να την αισθάνεται, ούτε στα πιά μαύρα χρόνια της σκλαβιάς του και της δυστυχίας! Γι' αυτό, μόλις έλευθερώθηκε, το πρώτο που σκέφθηκε, ήταν να τα περισώσει, να τα προφυλάξη, να τήν αναστηλώση. Καθώς σας είπα και την άλλη φορά, οι έργασίες στην Ακρόπολη άρχισαν την επάυριο της άπελευθέρωσής της. Κι' εξακολουθούν ακόμα, και θα εξακολουθήσουν...

Φυσικά, δεν είναι δυνατό να ξαναβρεθούν τα χαμένα. Μπορεί ποτέ να ξαναγυρίση στη θέση του τή χρυσελεφάντινο άγαλμα της Αθηνάς, που μεταφέρθηκε μια φορά στην Κωνσταντινούπολη και χάθηκε κεί σε μια πυρκαϊά;... Μπορούν όμως εξαίρετα να ξαναγυρίσουν τα κλεμμένα που βρίσκονται άλλού. Και πρώτα — πρώτα τα «ελγίνεια μάρμαρα». Δεν υπάρχει πιά λόγος να μάς τα φυλάξη Άγγλία. Είμαστε έλευθεροί κι' αρκετά δυνατοί για να τα φυλάξουμε μείς. Εκτός που μάς άνήκουν, — «τά του Καίσαρος τή Καίσαρι», είπε τελευταία κι' ένας Άγγλος που ρωτήθηκε γι' αυτή την υπόθεση, — μά κι' ή θέση τους δεν είναι στο Βρετανικό Μουσείο, αλλά στο Έρεχθίο και στον Παρθενώνα. Τα θέλουμε για να τα βάλουμε εκεί που ήταν κι' εκεί που πρέπει να είναι. Ο κόσμος όλος μάς το άναγνωρίζει. Οι Ευρωπαίοι κι' οι Άμερικανοί, κι' οι ίδιοι οι Άγγλοι, θα παρακαλέσουν μαζί μάς, — άρχισαν κιόλα, — την Άγγλική Κυβέρνηση να εισακούση μια τόσο δίκαιη αίτηση. Και ποιος ξέρει! γρήγορα θάκουσθούν πάλι οι Νεράιδες του Κάστρου να κλαίνε άπό χαρά...

Σας ασπάζομαι

ΦΑΙΔΩΝ

ΧΙΛΙΑ ΜΥΡΙΑ

ΜΗ ΦΟΒΕΙΣΘΕ

Ένας κακότεχνος ζωγράφος έκαμε τή πορτραίτο του Πάπα Λέοντα του Δεκάτου, και τήν παρακάλεσε να βάλη άπό κάτω την υπογραφή του μ' ένα ρητό άπό τή Ευαγγέλιο.

Με δυσκολία ο Πάπας άναγνώρισε τήν έαυτό του σ' εκείνο τή σκιάχτρο... Σκέφθηκε, χαμογέλασε, πήρε την πεννα κι' έγραψε άπό κάτω τα λόγια αυτά του Χριστού:

«Μή φοβείσθε. Εγώ είμι!»

Κι' υπόγραψε γενναία.

© ΑΝΑΝΙΑΣ

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΤΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ ΣΤΗΝ ΕΞΟΧΗ

Ξεκίνησαν έχτες μια σουστά με μπόγους, με άντρες, με παιδιά; έξούλησε γιολό-γιολό κι' έστάθηκε στην άμμουδιά.

Ξεφόρτωσαν εκεί τους μπόγους, κατέβηκαν εκεί μικροί-μεγάλοι; στήνουνε τή τααντήρη μάνι-μάνι κι' ή σουστά ξεκινά και πάλι...

Ξεκίνησε άδειανή πιά ή σουστά κι' ήρθε στην πόλη άργά τή νύχτα; έπέρασε γιολό-γιολό και κάποιος σκύλος τήν αλύχτα.

Κατέβηκαν στην άμμουδιά παιδιά που τώρα κολυμπάνε; που χτίζουν φουρνους με τήν άμμο κι' όλα μαζί τους τραγουδάνε.

Κατέβηκαν στην άμμουδιά άντρες που πιό άνοιξη τήν ψαρεύουν, και τα χαράματα άλλες μέρες άδωχα πουλιά θα σημαδεύουν.

Κι' έτσι θα ζούν τή καλοκαίρι; ως ότου κάποια σουστά πάλι έρθη, να φορτωθή τους μπόγους, και θ' άνεβούν μικροί-μεγάλοι.

Θά ξεκινήση φορτωμένη με μπόγους, με άντρες, με παιδιά; γιολό-γιολό ξανά θα τρέξη και θα γυρίση μια βραδυά.

Μανντόφο

Μεγάλη Τάξις — Β' Βραβείο
Μ. Διαγωνισμού Ποιήματος

ΥΜΝΟΣ ΣΤΗΝ ΕΞΟΧΗ

Έγώ θ' άνέβω στην πλαγιά
Και θά σε τραγουδήσω,
Νά πάρη ο κάμπος τήν άχό
Και τή φωνή ν' άφήσω!

Σε χαίρομαι με τή ψυχής
Τά μάτια, ξαπλωμένη
Στό πράσινο χορτάρι σου,
Ω άγία έξοχί!
Τό μυσμένο άγέρι σου
Τοιγύρω ν' ανασταίνει
Όταν άνθίζει άγρόπειλη
Στους φράχτες γελαστή!

Όταν βουίζει ή ρεμματιά
Κι' ή καλαμιάς λυγώνει,
Μέσ' στις σκιές, στα κρύσταλλα,
Στ' άθάνατο νερό,
Σάν τα κοπάδια έρχονται
Άργά να ποτιστούν
Και οι φλογέρες παίρνουν
Τραγούδι δροσερό.

Τό πιά φτωχό καλύβι σου,
Με τή δική μου μάτι
Άνάμεσα στις κυλαμίες
Τό βλέπω έγώ παλάτι!

Κυρά της Οθάσσας
Μεγάλη Τάξις, — Γ' Βραβείο
Μ. Διαγωνισμού Ποιήματος

Λ Ι Ν Α

Είμαι μια στρουμπούλα, έντεκα χρονώ, με μαύρα έμφραστικά ματάκια κι' έβένινα μαλλιά.

Από πολύ μικρή είχε πόθο να μάθη βιολί. Τήν βλέπατε,

μόλις τεσσάρω χρονώ, να πέρνει ό,τι έβρισκε μπροστά της: μια σκούπα είτε μια μασιά για βιολί, μια βέργα για δοξάρι, μια καρέκλα γι' αναλόγιο, μια έφημερίδα για νότα, κι' άρχιζε... ή μελωδία.

Κι' ο πόθος της έκπληρώθηκε ένα άυγουστιάτικο δειλινό τή 1927, που ή καλή της μαμιά τής χάρισε τόνειρεμένο όργανο...

Τό βράδυ, μόλις γυρίση άπό τή σχολείο, θα τρέξη στο βιολί της. Και τή πρωί, πρίν φύγει, θα ποτίση τή λουλούδια της που λατρεύει...

Μια μέρα που καθόμαστε μαζί στον κήπο, τή ρώτησα:

— Για πές μου, Λευούλα, πότε εισαι στη ζωή σου πιά έχυρτισμένη, όταν παίξης βιολί ή όταν ποτίσης τή λουλούδια σου; — Αν τή μαντέψης! μου άπάντησε.

Σεις τί θα λέγατε; ή τή λουλούδια, ή τή βιολί.

Κι' όμως σάν τής άνακοίνωσα τή σκέψη μου, μου είπε, χτυπώντας και τα χεράκια της για να δείξη τή μεγάλη της ίκανοποίηση.

— Δεν τή βοήθησε!... Θυμάσαι βέβαια πέρσον τί κλάμμα έκανα, όταν έπρόκειτο να μου δώσουν ιδιάτερη κάμαρα, με τή σκέψη ότι θα κοιμάμαι πιά μονάχη, δίχως να νοιώθω πιά στο δικό μου κρεβάτι, τή κρεβάτι της καλής μου μαμιάς.

Τώρα λοιπόν τήν περισσότερη ευχαρίστηση αισθάνομαι όταν άρρωσταίνω και έξω από τή προσκέφαλό μου θα στέκη ή μαμιά μου. Τή λυπάμαι τήν καίμενη που ξαγρυπνά, άλλα μόνο όταν τις νύχτες τις περνά στο πλευρό της, ευχαριστιέμαι...

Ανδραλουσία

Η ΚΑΤΑΝΤΙΑ ΕΝΟΣ ΑΓΑΠΗΜΕΝΟΥ ΔΕΝΤΡΟΥ

Στό μικρό δασάκι, κοντά στο έξοχικό μας σπίτι, ήταν μια λευκή, μια λευκή που τήν αγαπούσα πολύ. Όταν έρχοταν τή καλοκαίρι με τή γενναία τήν έζωή, σχεδόν κάθε πρωί πήγαινα εκεί πέρα με μια άγαπημένη φίλη-νάδα.

Ήρθε όμως ένα άνοιξιάντικο πρωινό που τ' όμορφο κοριτσάκι με τις χρυσές μπούκλες έκλεισε για πάντα τα γαλανά ματάκια του.

Αυό χρόνια πέρασαν από τότε... Κάποτε θάλησα να ξαναδώ τή μέρη εκείνα που μου θυμίζανε τόσες άξέχαστες μέρες.

Πήρα τή στενή μονοπάτι και σε λιγάκι έφθασα. Τή βρήκα όμως στη θέση τήν άγαπημένου δέντρου; Έναν ξερό μονάχα κορμό που γύρευε ένα τελευταίο χτύπημα να πέση. Δεν πίστευα στα μάτια μου, δεν έβρω κι' έγώ πόση όρα κάθισα έτσι βυθισμένη στις σκέψεις μου, όταν με τράβηξαν κάτι βαριά βήματα κι' ένα μονότονο τραγούδι. Γύ-

ρισσα κι' είδα ένα γέρο ξυλοκόπο. Πλησίαζε σιγά-σιγά κρατώντας στα χέρια του ένα δυνατό τοκουόρι. Χωρίς καν να φανή ότι με πρόσεξε, πλησίασε τή λευκή μας και τήν έξέταζε.

— Τί θα τή κάνει τή δέντρο; ρώτησα. Ο γέρος ξαφνιάστηκε άπ' τήν έρώτησή μου.

— Τί θα τή κάνει; και δεν τή καταλαβαίνεις; θα τή κόψω να τή κάνω ξύλα για να ξεσταίνονται τή έγγονάκια μου τή χειμώνα, μικρούλα μου.

Σά μαχαίρι μου μπήκαν στην καρδιά εκείνα τή λόγια.

— Και δεν τή λυπάσαι;

— Κούτσουρο είναι, τί να τή λυπηθώ;

Και χωρίς να μου μιλήση πιά, άρχισε τή δουλειά του.

Εκείνη τήν όρα ο ήλιος έδω.

Ένας άερας δυνατός άρχισε να φυσά; τή κλαδιά των δέντρων έβγαν από τή φύσημά του κι' ένας γιάννης σφύριζε με λαγχοκίκα. Όλο τή δάσος έκλεισε, συμπονούσε για τήν κατάσταση τήν άσχημη τήν...

Γκάπ! Γκούπ! εξακολουθούσε άσυγκίνητος ο έξυλοκόπος τή δουλειά του, κι' οι τσεκουριές του μ' έκαναν να ριγώ. Σε λιγάκι ο κορμός ήταν πεσμένος κάτω. Τόν κοίταξα ακόμη κι' ύστερα καταλυμένη γύρισα στο σπίτι.

Καλή, άλησιόνητη λευκή μου!

Ένδοξη Σημαία

✱✱

ΤΑΠΕΙΝΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

Ήταν καλή ή κακομοίρα ή Κατινούλα; προκομμένη και στοχαστική. Τί τή θέτε όμως άτυχη πολύ.

Έτσι, από μικρό παιδί, ακόμα καλά-καλά δεν ήταν όχτω χρονώ και ο πατέρας της άναγκάστηκε να ξενιτευθώ. Είχε πλακάσει μεγάλη φτώχεια τή σπιτική τους, και όσο κι' άν προσπαθούσε, δέ βοήθε πουθενά δουλειά.

Έμεινε λοιπόν στο χωριό μονάχη με τή μάνα της, μια πολυβασανισμένη γυναίκα που με ένοδοιλευτές προσπαθούσε να τή φέρη βόλτα και να στέλνη τήν Κατινούλα στο σχολείο.

Για λίγο καιρό πήγαιναν καλά. Μάθαιναν κάπου-κάπου νέα άπό τήν ξενιτεμένη, και οι δασκάλες ήταν ένθουσιασμένες με τήν πρόοδο της Κατινούλας. Στό δεύτερο όμως άπάνω χρόνο ή μάνα της θες άπό τή μεγάλη κούραση, θες άπό τις πολλές πίκρες έπεσε στο κρεβάτι, και σε τρεις μέρες πέθανε...

Στην άσχημή τήν άτυχη καταλάβε τή κακό που τή βρήκε. Όταν όμως τή πήραν κοντά τους κάποιον μακρινό συγγενή του καί τήν έδωσαν να καταλάβη πώς έπρεπε να δουλεύη άπό τή πρωί ως τή βραδυά, για να τρώη ένα κομμάτι ψωμί, τότε έγγινε τή άχρηστία της προσκέφαλο με άφθονα δάκρυα κάθε βράδυ που έπεφτε να κοιμηθώ.

Είχε όμως μια έλπίδα που άλάφρωνε τή ζωή της και τήν έκανε χαρούμενη. Τή γράμια τήν ξενιτεμένη που έρχόταν κάθε μήνα και ρωτούσε με άγάπη για τή κόρη του, κι' ακόμα ύποσχεταν πως θ' άρθη με τή δύναμη τήν Κυρίου κάποτε, να τήν πάρη και να ξήσουνε ήσυχα στο φτωχικό τους που δυό χρόνια τώρα έμενε κατάκλειστο...

Πέρασαν πέντε χρόνια. Η Κατινούλα που πάτησε στα δεκαπέντε, περίμενε με τήν ίδια λαχάρα τήν πατέρα της... Μά να, προχτές ο ταχυδρόμος τής έφερε τή μεγαλύτερη χαρά μ' ένα τηλεγράφημα που έλεγε λακωνικά: «Θά κάνουμε Λαμπρή μαζί». Τί χαρές, τί κακό. Τ' άσθενικά της μάγουλα φούσκωσαν, λες ξαφνικά και ροδοκοκκίνησαν.

Ός τή βράδυ όλο τή χωριό είχε μάθει τή χαρούμενη μαντάτο, και ή Κατινούλα δέ βαριόταν να έπαναλαμβάνη σε κάθε μια πού τή ρωτούσαν τή τηλεγράφημα και να μετρώ τις μέρες...

Μιά... δυό... έξι... σε είκοσι μέρες θα ξεκουραζόταν πιά.

Ένα πρωί όμως ξύπνησε με βαρύ κεφάλι και με όρεξη — άπαιρο τή βασάνιζαν οι θέριες — και οι συγγενείς της, που όσο λιγότευαν οι μέρες τήν έρχομύ, τόσο μεγάλωνε και ή άγάπη τους, τή συμβούλεψαν να μείνη στο κρεβάτι. Κ' έμεινε. Όλοένα όμως ή κατάσταση της χειροτέρευε, ως πού ένα βράδυ ξαφνικά, άναπάντεχα, έκλεισε τή μάτια...

Κάθε σπιτικό, όπως συμβαίνει πάντα στα χωριά, ήξερε σε λίγο τή θάνατο τήν όρφανή.

Και οι άπλοϊκές χωριάτισσες τή βράδυ στις πόρτες τους, σκουπίζοντας με πολύχρωμα μαντήλια τή θολωμένα τους μάτια, έλεγαν και ξανάλεγαν κάνοντας τή σταυρό τους:

— Θεός χωρέσ' τήν... Ήταν καλή ή κακομοίρα ή Κατινούλα... Προκομμένη και στοχαστική. Τί τή θέτε όμως, άτυχη πολύ...

Βαρονέσσα

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΗΣ ΣΕΛΗΝΗΣ

Τή φεγγάρι μάς διηγήθηκε μια ιστορία, είπαν οι μενεξέδες που καθόνταν στην άκρη τήν κήπου; θέλετε να σας τή διηγηθώμε και ες;

— Ναί, ναί, είπαν οι βιολέτες κι' οι πανσέδες, κι' έσκυψαν άκούη περισσότερο τή κεφαλάκια τους νακούσουν.

Προτιμούμε ιστορίες που λέει ο ήλιος, φώναξαν τή τραντάφυλλα γυρίζοντας περιφάντα τή κεφάλια τους. Είναι φωτεινές κι' άπορρήτες. Ένώ τήν φεγγάριού είναι θλιμμένες και, άν ρωτήσετε τή γνώμη μας, πληκτικίζε.

Ευτυχώς που κανείς δέ σας ρωτά, απάντησαν όλα μαζί τή λουλούδια.

Και γυρίζοντας προς τή μέρος τών μενεξέδων:

— Καλοί μάς μενεξέδες, είπαν, ήλθε μάς τήν ιστορία.

— Μιά φορά λοιπόν, μās είπε το φεγγάρι, ήταν ένα μικρό παιδάκι. Όπως κάθε παιδί, αγαπούσε τα λουλούδια, τα πουλιά και τον ήλιο, καθώς και κάθε τι που ήταν ανοιχτόχρωμο, ζωντανό και φωτεινό. Όλη τη μέρα έτρεχε στον κήπο κελαιδώνοντας σαν πουλάκι και μαζεύοντας λουλούδια, ενώ ο ήλιος έρχοι τις άχτιδες του να χρυσώσουν τα μαλλιά του.

Ένα βράδυ γλυκό της άνοιξης, έριξε όπως πάντα το βλέμμα μου στον κήπο. Το παιδάκι ήταν εκεί. Μά δεν έτρεχε όπως άλλοτε. Καθόταν σ' ένα μπάγκο και με σπασμένη φωνή τραγουδούσε ένα γλυκό και θλιμμένο τραγούδι. «Όταν, έλεγε, ο ήλιος παύει να λάμπει σαν και τώρα, όταν τα λουλούδια μαραθούν και φύγουν τα πουλάκια, τότε κι' εγώ τα μάτια μου για πάντα θα ν' κλείσω».

Αξάρνα στο βάθος του κήπου είδα, καθώς γύρισα το βλέμμα μου, μια μητέρα να κλαίει με λυγμούς, ενώ ένας πατέρας κοίταζε το παιδί με λαχάρα και με τα μάτια γεμάτα δάκρυα. Γιατί έκλαιγαν αυτοί οι άνθρωποι; Ξαναγύρισα και κοίταξα το παιδί. Καί τότε είδα, για πρώτη φορά, πως ήταν, αλήθεια, άρκετά γλυκό.

Και πέρασε η άνοιξη, πέρασε και το καλοκαίρι κι' ήλθε το φθινόπωρο κι' έλειπα ό χειμώνας. Το παιδάκι δεν έβγαίνει πιά στον κήπο και μέρα με τη μέρα μαρινιόταν περισσότερο σαν τα φτωχά λουλούδια.

Και την πρώτη μέρα της άνοιξης έκλεισε τα μάτια του για πάντα, χωρίς να προφθάσει να δει τον ήλιο που έριξε κείνη τη μέρα τις άχτιδες του να φωτίσουν το χλωμό πρόσωπό του, τα λουλούδια που ξανάρχιζαν νάνθιζον, και τα πουλάκια που ήλθαν να χαιρετίσουν την άνοιξη.

— Σαχλαμάρες, είπαν τα τριαντάφυλλα μ' αδιαφορία.

Μά κανείς δεν τους άπάντησε. Τό λουλουδάκια είχαν τόσο συγκινηθεί, που δεν είχαν καμιά διάθεση να μαλώσουν.

(Μίμηση).

Συλφίς

Σ Κ Ε Ψ Ε Ι Σ

** Τά άνθη του άγρου άπλώνουν το ένα κοντά στο άλλο τις ρίζες τους στη γη, που όλα μαζί τα τρέφει, και όλα γαληνεμένα φυτρώνουν. Κανένα δεν ένοχλεί ούτε χαλάει το άλλο. Γιατί ο άνθρωπος είναι λιγότερο καλός απέναντι των άλλων;

Lamennais

** Η άληθινή φίλια είναι γενναιοδωρή και πλαταίνει το νου.

Lamartin

** Το χαμόγελο είναι το φως του προσώπου, ή φίλια είναι το φως της ψυχής.

Bertheroy

** Η ψυχή που έχει γνωρίσει την άληθινή φίλια, περιφρονεί τις εφήμερες γνωριμιές.

Rivarol

** Ο κακός είναι ένας άνθρωπος, στον όποιο ο Θεός ξέχασε να δώσει τη στοργή.

V. Hugo

** Η φίλια είναι για την ψυχή ό,τι είναι ή ψυχή για το σώμα.

La Rochefoucauld

** Οι μεγάλες ψυχές, όταν πληγώνονται βαθειά, ζιτάνε τη μοναξιά για να γιατρευτούν.

J. Sandeau

** Το πιο γλυκό καταφύγιο στις ώρες της λύπης μας είναι ή άγκαλιά της μητέρας.

Florian

ΤΟ ΠΟΥΛΙ ΜΟΥ

Χαρούμενο, είπα, στα κλαδιά ως ξαναφάλη, κι' άνοιγώ το κλουβί και λευτεριά του δίνω πάλι.

Και κάτω απ' το γαλάζιον ουρανό καθώς πετούσε, με τη φωνή του τόρρανο. Λές μ' εύλοχούσε.

Ερρόδοτος

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Στο μάθημα της Ιστορίας. Ο καθηγητής:—Πώς έλεγαντο αυτά τα χαρτιά με τα όποια οι Πάται έλυνον τās άμαρτίας;

Ο μαθητής, άφηρημένος:—Δυσόχαρτα!!

Αστραπόβροντο

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

ΜΙΚΡΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ [Ιδε Διάπλ. 1929, φ. 35-36].

Τό θέμα ήταν δυό σκηνές από το μυθιστόρημα του Ντωντέ «Ο Πιτσιρίκος» που δημοσιευόταν πέρουν. Καθένας μπορούσε να ζωγραφίσει ή την μία, ή την άλλη, ή και τις δυό για να του διαλέξω την καλύτερη.

Ο Μανντόφ λοιπόν, στη Μεγάλη Τάξη, ζωγράφισε και τις δυό. Ε, ή σκηνή στο Λύκειο, με τον Πιτσιρίκο, τη γριά και το κοριτσάκι, είναι όχι μόνο ή καλύτερη από τις δυό, αλλά κι' ή καλύτερη απ' όλες όσες έλαβα για το Διαγωνισμό. Κι' ή σύνθεση ωραία, κι' ο φωτισμός άρκετά καλός, και το σύνολο πολύ κομψό κι' ευχάριστο. Αύτη ή ζωγραφιά θα μπορούσε εξαίρετα να σταθί κοντά στις άλλες που στέλιζαν πέρουν τον «Πιτσιρίκο».

Καλή βέβαια κι' ή άλλη του Μανντόφ (στο ξενοδοχείο δ «Γύρος της Γαλλίας» με τον Πιτσιρίκο, την Άννου και τον άντρα της) αλλά δεν συγκρίνεται μ' αυτήν που παίρνει το Α' βραβείο.

Μου άρεσε κι' ή ζωγραφιά του Φώδ Μάδης, ή καλύτερα το σκίτσο που παριστάνει τη συνάντηση Πιτσιρίκου και Άννους. Έχει πολλή κίνηση και ζωή, περισσότερη ίσως κι' από τη σκηνή στο Λύκειο, άν κι' αυτή φαίνεται πιο καλά και προσεχτικά

δουλεμένη. Εκείνο που βρίσκω ελάττωμα, είναι ότι και τα τρία πρόσωπα βρίσκονται στην ίδια σχεδόν γραμμή, κατά μέτωπο, κι' έτσι ο Πιτσιρίκος ούτε άντικρύζει τα «μαύρα μάτια», ούτε και φαίνεται να τα κοιτάζει από το πλάι. Αλλά κι' ή γριά δεν παριστάνεται τόσο «φριχτή» όσο θα την ήθελε ο συγγραφέας: είναι μάλλον μια όμορφη ήλικιωμένη κυρία.

Τό σκίτσο του Άκάμα έχει τη γνώση μας τεχνολογία του. Είναι ιδιότροπο, μοντέρνο, με λίγες γραμμές για πρόσωπα και πράγματα, τις απαραίτητες, και με λίγες σκιές που συμπληρώνουν. Παριστάνει τον Πιτσιρίκο στο ξενοδοχείο. Ο άντρας της Άννους κοιμάται στο τραπέζι του, αλλά ή Άννου δεν φαίνεται. Όστε μπορώ να πώ ότι είναι μόνο ένα κομμάτι από τη σκηνή που ζήτησα. Αλλά κι' ο Πιτσιρίκος δεν είναι όλος: ένα κομμάτι φαίνεται κι' απ' αυτόν. Και τό μάτι του κάνει την εντύπωση πως του πέφτει ή πώς φορεί μονόκλ με κορδόνι. Αλλά ξέχασα: Αύτα είναι της τεχνολογίας. Πάντως τό σκίτσο έχει πρωτοτυπία.

Τό σκίτσο του Λαμπαδία δεν έχει τόση. Ακόμα, τα «μαύρα μάτια» σ' αυτό φαίνονται σαν κλειστά, κοιμωμένα,—εγώ νομίζω πως έπρεπε νάναι μεγάλα κι' δλάνοινα, κι' ο Πιτσιρίκος περτώντας, κοιτάζει δλωσδιόλου από τό άλλο μέρος, ενώ, νομίζω, έπρεπε να κοιτάζει προς τό εκεί. Όστόσο τό σκίτσο είναι τεχνικό.

Της «παλιάς μου συνδρομής» Έρσης θυμίζει πολύ τό σκίτσο της Διλάντας. Μην είναι ή ίδια; Όποσδήποτε ή ζωγραφιά είναι από τις καλύτερες, προσιπνών ως σύνθεση. Τό κοριτσάκι, γυρισμένο λίγο πίσω, κοιτάζει «με περιέργεια» τον Πιτσιρίκο, που κι' αυτός τό κοιτάζει. Μόνο σέ μερικές λεπτομέρειες—πόδια, χέρια, ράχες,—θάβρισκε κανέναν ψεγάδι.

Η Έβα έκαμε την περισσότερη εργασία: Ζωγράφισε και τις δυό σκηνές που ζήτησα, ζωγράφισε ακόμα και διάφορα εξαρτήματά τους ή παρατηρήματα, άλλα στην ίδια εικόνα, μέσα σέ κύκλο ή στα περιθώρια, κι' άλλα χωριστά. Δεν είναι καθόλου άσχημα. Αλλά απ' όλα περισσότερα μου άρεσε τό κεφαλάκι του κοριτσιού με τα «μαύρα μάτια» μέσα σ' έναν κύκλο. Είναι έκφραστικώτατο!

Τάλλα, σ' αυτή την Τάξη, είναι μάλλον άσήμαντα, και μερικά μάλλον άτεχνώτατα. Έπαινώ όμως κι' όλους αυτούς γιατί προσπαθισαν κάτι να κάμουν, αδιάφορα άν, για πρώτη ή δεύτερη φορά,—δεν τό πέτυχαν όσο ήθελαν.

**

Η ζωγραφιά που παίρνει τό Α' βραβείο στη Μικρή Τάξη,—του Γόρδωνος—δεν είναι βέβαια σαν τό Μανντόφ στη Μεγάλη, αλλά θός βλέπετε όμως, είναι κι' αυ-

τή με τον ίδιο τρόπο καμωμένη και μαρτυρεί άρκετή ικανότητα στη σύνθεση. Δυό μόνο θα μπορούσε κανείς να παρατηρήσει. Πρώτο, ο Πιτσιρίκος παρυσιαίζεται πιο κοντός απ' ό,τι τον ξέρουμε (ας κάθεται, τον φαντάζεται κανέναν όρθό) κι' έπειτα, αυτή τη στιγμή, θάπρεπε ν'ταν σηκωμένος κι' αυτός για να χαιρετήσει την Άννου.

Περιεργότατα τό δυό σκίτσα της Πάνθειας Άβραδάτου, προπάντων εκείνο που παριστάνει τη σκηνή στο ξενοδοχείο. Είναι ρεαλιστικό μαζί και γελοιογραφικό. Ο ξενοδόχος μάλλον με τό μανικοπουκάμισο, κοιμωμένος μπροστά στην έφημερίδα που διάβαζε—είναι ή «Παλιγγενεσία» των πατέρων μας!—και κάτω από τό μαυροπίνακα των βερρεσιδών («Άντάρας 6,40, Μανόλις 3,60, Μύτσος 1,20») είναι μια τέλεια καρικατούρα! Οι πολλές όμως λεπτομέρειες—ή Πάνθεια Άβραδάτου έχει ζωγραφίσει και τό ελάττωμα μέσα στη σάλα του ξενοδοχείου!—φορτώνουν αυτό τό έργο και τό βλάπτουν.—Τό άλλο, ή σκηνή στο Λύκειο, είναι πολύ μετριώτερο. Κι' εκείνο προπάντων που δεν πέτυχε καθόλου ή Π. Α. είναι τό κοριτσάκι με τα μαύρα μάτια. Δεν θάτον βέβαια τόσο άσχημο στο φυσικό...

Απεναντίας, στο σκίτσο του Στέλιου τό καλύτερο μέρος είναι τό κεφάλι του κοριτσιού, κι' απ' αυτό πάλι τό κεφάλι, τό μάτι του. Αληθινά είναι κάτι ωραίο! Η γριά όμως πολύ άσχημη, ή μάλλον άφύσικη: μοιάζει σαν άντρας.

Γι' άλλα δεν είναι ανάγκη να κάμω ιδιαίτερο λόγο. Θα πώ όμως πως γενικά είμαι ευχαριστήμενη. Άρκετοι σχετικώς έλαβαν μέρος στο δυσκολώτατο αυτόν Διαγωνισμό, κι' άρκετοι πάλι έβγαλσαν τις μεγάλες του δυσκολίες.

ΑΠΟΝΟΜΗ ΤΩΝ ΒΡΑΒΕΙΩΝ

ΜΕΓΑΛΗ ΤΑΞΙΣ, από 15 ετών και άνω, καθώς και οι μη σημειώσαντες ήλικία.

ΠΡΩΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Μανντόφ [20Ε].

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Φώδ Μάδης [18Ε].—Άκάμας [17Ε].

ΤΡΙΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Έρση [16Ε].—Λαμπαδίας [15Ε].—Έβα [14Ε].

Α' ΕΠΑΙΝΟΣ, από [10Ε] εις Έκαστον: Πιτσιρίκος του Άγρινίου, Ροδάνθη, Άγκάθι.

Β' ΕΠΑΙΝΟΣ, από [8Ε] εις Έκαστον: Άγνωνστη, Άρχοντα του Κόσμου Ιάκ. Ξανθός, Ι.Ν. Μανρωμάτης.

ΜΙΚΡΑ ΤΑΞΙΣ από 14 ετών και κάτω. ΠΡΩΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Γόρδων [18Ε].

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Πάνθεια Άβραδάτου [16Ε].—Στέλιος [14Ε].

Γ' ΕΠΑΙΝΟΣ, από [5Ε] εις Έκαστον: Έρείκη, Άργυρόπουλος, Φεγγαρόλουστο Κίμα.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΗ

ΤΟΜΟΙ

ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΗΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Της Α' Περιόδου (1879-1893) από τους έκδοθέντας 24 τόμους υπάρχουν ακόμη μόνον οι έξι τρεις: 7ος, 14ος, και 18ος. Έκαστος τόμος δρχ. 25, ταχυδρομικώς δέ άποστελλόμενος δρχ. 28,50 διά τό Έσωτερικόν και δρχ. 35 διά τό Έξωτερικόν.

Της Β' Περιόδου (1891-1929) υπάρχουν όλοι οι έκδοθέντες τόμοι, 36 έν όλφ. Εκ τούτων, οι μιν 7 τόμοι των ετών 1894-1928 τιμώνται έκαστος άρραφος δρχ. 80 και ραμμένος δρχ. 85. Ο δέ 76μος του 1929 τιμάται άρραφος δρχ. 110 και ραμμένος δρχ. 115. Ταχυδρομικά τέλη έκάστου τόμου προσθέτα εις τās άνω τιμάς: Διά τό Έσωτερικόν δρχ. 5 ό άρραφος και δρχ. 15 ό ραμμένος, διά δέ τό Έξωτερικόν δρχ. 23 είτε άρραφος είτε ραμμένος.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΗΣ»

Αθήναι, 42 όδός Ευριπίδου, την 25 Ιουνίου 1930

ΑΣ «φιλοσοφούμε» λίγο κι' άπάνω στάποτελέσματα του Μ. Διαγωνισμού Ζωγραφικής που δημοσιεύονται σήμερα. Έλαβαν μέρος 19 Διαπλάσους. Για τόσο Διαγωνισμό είναι άρκετά. Δεν μπορεί, βλέπετε, να ζωγραφίξω ό καθένας σκηνές από ένα μυθιστόρημα, όπως μπορεί να βρώσκω τις λευκές του λέξεις. Κι' από τό 19 αυτά Διαπλάσους, τό 10 είναι άγόρια, δηλαδή περισσότερα από τά μισά. Και πάλι, από τά 9 Βραβεία που δόθηκαν,—δεν υπήρχαν όποια έφήμια ή περισσότερα,—τά 6 τα πήραν άγόρια, και μάλιστα τά μεγαλύτερα. Νά λοιπόν κι' ένας Διαπλάστης που έβγαλε για την άνανέωση της συνδρομής της, ως αποφασισή να μου τό στείλμ' ένα γράμμα. Και με ρωτά άν έξω κανένα γιατρικό. Έγώ όχι' μόνο τη θέληση άν έρετε σεις κανένα άλλο, της τό λέτε. Κι' έπειδή ό γιατρός πρέπει να τό ξέρη όλα, μάθετε ότι ή Άκριβοθώρη έχει ένα σωρό μαθήματα. Και πρώτα πρώτα τό «βάσανο της ζωής της άφύτου γνώρισε τον κόσμο», τό πια, που όταν δεν μελετήση τρεις ώρες την ήμέρα τουλάχιστο, έχει φωνές από τη μαμμή. Έπειτα τάγκαλά, που τά εξακολουθεί μόνη της άφύτου τελείως τό άγγλικό σχολείο. Τι καιρός λοιπόν μπορεί να της μείνη, όταν έχη μάλιστα και τόση κλίση στην ταμπέλα; Μ' όλ' αυτά, θέλει να γράψω ή ή Σελίδα και με ρωτά άν δέχομαι. Έγώ δέχομαι' εκείνη να έδωθε πότε θα μπορούσεν να γράψω... Όστόσο τό περιμένο, και με μεγάλες έλπίδες ότι θα είναι ωραίο, γιατί τό γράμμα της δείχνει πως έφερε να γράψω...

Η Άκριβοθώρη πάσχει κι' αυτή από... ταμπέλα. Όλο αναβάλλει από μέρα σέ μέρα. Φαντασθήτε ότι δέκα μέρες την περιμένω τό σέκ που είχε βγάλει για την άνανέωση της συνδρομής της, ως αποφασισή να μου τό στείλμ' ένα γράμμα. Και με ρωτά άν έξω κανένα γιατρικό. Έγώ όχι' μόνο τη θέληση άν έρετε σεις κανένα άλλο, της τό λέτε. Κι' έπειδή ό γιατρός πρέπει να τό ξέρη όλα, μάθετε ότι ή Άκριβοθώρη έχει ένα σωρό μαθήματα. Και πρώτα πρώτα τό «βάσανο της ζωής της άφύτου γνώρισε τον κόσμο», τό πια, που όταν δεν μελετήση τρεις ώρες την ήμέρα τουλάχιστο, έχει φωνές από τη μαμμή. Έπειτα τάγκαλά, που τά εξακολουθεί μόνη της άφύτου τελείως τό άγγλικό σχολείο. Τι καιρός λοιπόν μπορεί να της μείνη, όταν έχη μάλιστα και τόση κλίση στην ταμπέλα; Μ' όλ' αυτά, θέλει να γράψω ή ή Σελίδα και με ρωτά άν δέχομαι. Έγώ δέχομαι' εκείνη να έδωθε πότε θα μπορούσεν να γράψω... Όστόσο τό περιμένο, και με μεγάλες έλπίδες ότι θα είναι ωραίο, γιατί τό γράμμα της δείχνει πως έφερε να γράψω...

Άρκετός καιρός είναι που με λαβαίνει ή Αίκατερίνη Στεφανίδου, έκαμε μάλιστα μεγάλη χαρά την πρώτη φορά που την επισκέφθηκα, να μου είπες ότι σέ είδες καινού ταπόγμα στους «Φοιτητές». Σ' ευχαριστεί πολύ για τό συγχαρητήριο. Χάρηκα κι' εγώ όταν είδα, ότι μια μεταφραστική σου γερμανικού ποιηματος ένεκρήθη για να δημοσιευθή στη «Νέα Έστία». Μία τέτοια επιτυχία δεν είναι βέβαια μικρή κι' έννοα πολύ καλά την περηφάνεια σου. Ω, είμαι βέβαιη πως δεν θα με ξεχάσης τώρα που θα πās στην Κηφισιά. Απεναντίας, από κει θα με θυμάσαι συχνότερα.

Με μικρές-μικρές φράσεις, κατά τη συνήθειά της, ή Τζίνα μου λέει ένα σωρό πράγματα: «Αν και καλοκαίρι, δεν έπαψε ακόμα τό μαθήματα. Στο τέλος του μηνός πιά. Κάνει όλα τα μαθήματα στο σπίτι. Δεν πήγε ποτέ σχολείο. Ευχαριστήθηκε πολύ που θα μάς άνη τό Σήμα ή Δορελάι. Πιστεύει πως τό κήνη όμορφο και κομψό. Θέλει να τό φορή και να γνωρίσεται με τάλλα Διαπλάσους... Τί ωραία που ήταν αυτά που δημοσιεύσε ή δ. Γεωργία Ταρσούλη για τους Δελφούς! Θαυμάσια! Και συνοδευμένα με τόσο ωραίες φωτογραφίες! Από πέρου που άρχισε ν' ανταλλάσσω με Διαπλάσους, έχει 58 τετράδια κι' ένα σωρό κάρτες. Άρκετά, έ; Χωριστά ή άλλη λογαφία με τη Σιώνη που την αγαπά πολύ. Ήθελε να γράψω στην Αθήνα για να τη γλωρίση και προσπαθώ! Χτες έκανα μια μεγάλη βροχή και κατέβασε ό ποταμός. Φαντάσου καταστροφή στη Γεωργία! Πιστεύει, ό κ Φαίδων στο έρχόμενο φθινόπωρο να έχη επιτολή του. Πως έλεπαν σ' αυτά τό δυό τελευταία!—Νά τό μοντέρνο, που λέει, στυλ. Τρέχει σαν τό αλτοκίνητο και σαν τό άεροπλάνο...

Η Άκριβοθώρη πάσχει κι' αυτή από... ταμπέλα. Όλο αναβάλλει από μέρα σέ μέρα. Φαντασθήτε ότι δέκα μέρες την περιμένω τό σέκ που είχε βγάλει για την άνανέωση της συνδρομής της, ως αποφασισή να μου τό στείλμ' ένα γράμμα. Και με ρωτά άν έξω κανένα γιατρικό. Έγώ όχι' μόνο τη θέληση άν έρετε σεις κανένα άλλο, της τό λέτε. Κι' έπειδή ό γιατρός πρέπει να τό ξέρη όλα, μάθετε ότι ή Άκριβοθώρη έχει ένα σωρό μαθήματα. Και πρώτα πρώτα τό «βάσανο της ζωής της άφύτου γνώρισε τον κόσμο», τό πια, που όταν δεν μελετήση τρεις ώρες την ήμέρα τουλάχιστο, έχει φωνές από τη μαμμή. Έπειτα τάγκαλά, που τά εξακολουθεί μόνη της άφύτου τελείως τό άγγλικό σχολείο. Τι καιρός λοιπόν μπορεί να της μείνη, όταν έχη μάλιστα και τόση κλίση στην ταμπέλα; Μ' όλ' αυτά, θέλει να γράψω ή ή Σελίδα και με ρωτά άν δέχομαι. Έγώ δέχομαι' εκείνη να έδωθε πότε θα μπορούσεν να γράψω... Όστόσο τό περιμένο, και με μεγάλες έλπίδες ότι θα είναι ωραίο, γιατί τό γράμμα της δείχνει πως έφερε να γράψω...

Ναι, Έρση άρρόσου, ό κ. Ξανόπουλος μου είπες ότι σέ είδες καινού ταπόγμα στους «Φοιτητές». Σ' ευχαριστεί πολύ για τό συγχαρητήριο. Χάρηκα κι' εγώ όταν είδα, ότι μια μεταφραστική σου γερμανικού ποιηματος ένεκρήθη για να δημοσιευθή στη «Νέα Έστία». Μία τέτοια επιτυχία δεν είναι βέβαια μικρή κι' έννοα πολύ καλά την περηφάνεια σου. Ω, είμαι βέβαιη πως δεν θα με ξεχάσης τώρα που θα πās στην Κηφισιά. Απεναντίας, από κει θα με θυμάσαι συχνότερα.

Με μικρές-μικρές φράσεις, κατά τη συνήθειά της, ή Τζίνα μου λέει ένα σωρό πράγματα: «Αν και καλοκαίρι, δεν έπαψε ακόμα τό μαθήματα. Στο τέλος του μηνός πιά. Κάνει όλα τα μαθήματα στο σπίτι. Δεν πήγε ποτέ σχολείο. Ευχαριστήθηκε πολύ που θα μάς άνη τό Σήμα ή Δορελάι. Πιστεύει πως τό κήνη όμορφο και κομψό. Θέλει να τό φορή και να γνωρίσεται με τάλλα Διαπλάσους... Τί ωραία που ήταν αυτά που δημοσιεύσε ή δ. Γεωργία Ταρσούλη για τους Δελφούς! Θαυμάσια! Και συνοδευμένα με τόσο ωραίες φωτογραφίες! Από πέρου που άρχισε ν' ανταλλάσσω με Διαπλάσους, έχει 58 τετράδια κι' ένα σωρό κάρτες. Άρκετά, έ; Χωριστά ή άλλη λογαφία με τη Σιώνη που την αγαπά πολύ. Ήθελε να γράψω στην Αθήνα για να τη γλωρίση και προσπαθώ! Χτες έκανα μια μεγάλη βροχή και κατέβασε ό ποταμός. Φαντάσου καταστροφή στη Γεωργία! Πιστεύει, ό κ Φαίδων στο έρχόμενο φθινόπωρο να έχη επιτολή του. Πως έλεπαν σ' αυτά τό δυό τελευταία!—Νά τό μοντέρνο, που λέει, στυλ. Τρέχει σαν τό αλτοκίνητο και σαν τό άεροπλάνο...

Η Άκριβοθώρη πάσχει κι' αυτή από... ταμπέλα. Όλο αναβάλλει από μέρα σέ μέρα. Φαντασθήτε ότι δέκα μέρες την περιμένω τό σέκ που είχε βγάλει για την άνανέωση της συνδρομής της, ως αποφασισή να μου τό στείλμ' ένα γράμμα. Και με ρωτά άν έξω κανένα γιατρικό. Έγώ όχι' μόνο τη θέληση άν έρετε σεις κανένα άλλο, της τό λέτε. Κι' έπειδή ό γιατρός πρέπει να τό ξέρη όλα, μάθετε ότι ή Άκριβοθώρη έχει ένα σωρό μαθήματα. Και πρώτα πρώτα τό «βάσανο της ζωής της άφύτου γνώρισε τον κόσμο», τό πια, που όταν δεν μελετήση τρεις ώρες την ήμέρα τουλάχιστο, έχει φωνές από τη μαμμή. Έπειτα τάγκαλά, που τά εξακολουθεί μόνη της άφύτου τελείως τό άγγλικό σχολείο. Τι καιρός λοιπόν μπορεί να της μείνη, όταν έχη μάλιστα και τόση κλίση στην ταμπέλα; Μ' όλ' αυτά, θέλει να γράψω ή ή Σελίδα και με ρωτά άν δέχομαι. Έγώ δέχομαι' εκείνη να έδωθε πότε θα μπορούσεν να γράψω... Όστόσο τό περιμένο, και με μεγάλες έλπίδες ότι θα είναι ωραίο, γιατί τό γράμμα της δείχνει πως έφερε να γράψω...

Άρκετός καιρός είναι που με λαβαίνει ή Αίκατερίνη Στεφανίδου, έκαμε μάλιστα μεγάλη χαρά την πρώτη φορά που την επισκέφθηκα, να μου είπες ότι σέ είδες καινού ταπόγμα στους «Φοιτητές». Σ' ευχαριστεί πολύ για τό συγχαρητήριο. Χάρηκα κι' εγώ όταν είδα, ότι μια μεταφραστική σου γερμανικού ποιηματος ένεκρήθη για να δημοσιευθή στη «Νέα Έστία». Μία τέτοια επιτυχία δεν είναι βέβαια μικρή κι' έννοα πολύ καλά την περηφάνεια σου. Ω, είμαι βέβαιη πως δεν θα με ξεχάσης τώρα που θα πās στην Κηφισιά. Απεναντίας, από κει θα με θυμάσαι συχνότερα.

Με μικρές-μικρές φράσεις, κατά τη συνήθειά της, ή Τζίνα μου λέει ένα σωρό πράγματα: «Αν και καλοκαίρι, δεν έπαψε ακόμα τό μαθήματα. Στο τέλος του μηνός πιά. Κάνει όλα τα μαθήματα στο σπίτι. Δεν πήγε ποτέ σχολείο. Ευχαριστήθηκε πολύ που θα μάς άνη τό Σήμα ή Δορελάι. Πιστεύει πως τό κήνη όμορφο και κομψό. Θέλει να τό φορή και να γνωρίσεται με τάλλα Διαπλάσους... Τί ωραία που ήταν αυτά που δημοσιεύσε ή δ. Γεωργία Ταρσούλη για τους Δελφούς! Θαυμάσια! Και συνοδευμένα με τόσο ωραίες φωτογραφίες! Από πέρου που άρχισε ν' ανταλλάσσω με Διαπλάσους, έχει 58 τετράδια κι' ένα σωρό κάρτες. Άρκετά, έ; Χωριστά ή άλλη λογαφία με τη Σιώνη που την αγαπά πολύ. Ήθελε να γράψω στην Αθήνα για να τη γλωρίση και προσπαθώ! Χτες έκανα μια μεγάλη βροχή και κατέβασε ό ποταμός. Φαντάσου καταστροφή στη Γεωργία! Πιστεύει, ό κ Φαίδων στο έρχόμενο φθινόπωρο να έχη επιτολή του. Πως έλεπαν σ' αυτά τό δυό τελευταία!—Νά τό μοντέρνο, που λέει, στυλ. Τρέχει σαν τό αλτοκίνητο και σαν τό άεροπλάνο...

Άρκετός καιρός είναι που με λαβαίνει ή Αίκατερίνη Στεφανίδου, έκαμε μάλιστα μεγάλη χαρά την πρώτη φορά που την επισκέφθηκα, να μου είπες ότι σέ είδες καινού ταπόγμα στους «Φοιτητές». Σ' ευχαριστεί πολύ για τό συγχαρητήριο. Χάρηκα κι' εγώ όταν είδα, ότι μια μεταφραστική σου γερμανικού ποιηματος ένεκρήθη για να δημοσιευθή στη «Νέα Έστία». Μία τέτοια επιτυχία δεν είναι βέβαια μικρή κι' έννοα πολύ καλά την περηφάνεια σου. Ω, είμαι βέβαιη πως δεν θα με ξεχάσης τώρα που θα πās στην Κηφισιά. Απεναντίας, από κει θα με θυμάσαι συχνότερα.

Κι' έτρεξε με φωνές ν' αναγγείλη την επισκέψή μου στη μητέρα της, παλιά μου κι' αυτή συνδρομητήρια. Δεν μου έγραψε όμως, γιατί ή κλή μου φίλη ήθελε νάρχηση την άλληλογραφία της με ξεπαθώμα. Έπιτέλους τό κατάφερε. Και σήμερα μου έγγράφει μια συμβατήρια της, και μου υπόσχεται να μου έγγράψω κι' άλλες, με τις όποιες θα κήμη και Σύλλογο. Την ευχαριστώ πάρα πολύ, και περιμένω τό δεύτερο γράμμα της καλό σαν τό πρώτο. Δεν θα πάρη όμως και ψευδώνυμο.

Νά κι' ή Ίας που με μεγάλη της χαρά, για δεύτερη φορά, έσπαθώνει. Έλαβα τά χρήματα, ενέγραφα τό νέο μου φίλο και του ένέκρηνα τό ψευδώνυμο-που ζήτησε. Τώρα κι' ή Ίας άς δεχθή τις θερμές μου ευχαριστίες.

Είμαι άρρανος, Δόν Δονάν, αλλά έχεις άρκετή περιουσία, που τη διαχειρίζονται τώρα οι κηδεμόνες σου όπωπου να ένηλικιωθής, να γίνης ανεξάρτητος. Έτσι; Έχεις μεγάλη κλίση στα γράμματα, ξέρεις τρεις γλώσσες και διαβάσεις βιβλία κάθε λογής τόσο, που «αν δεν διαδίδω μία μέρα, σου φαίνεται πως θα πεθάνω». Μ' όλ' αυτά, σκέπτεσαι να γίνης ή... ήθοποιός του Κινηματογράφου, ή... μουσικός άστρόνομος έρασιτένης! Μά όχι, και! μου, όχι! Αύτα δεν συμβαδίζουν ούτε με τη θέση σου, ούτε με την κλίση σου στο βιβλίο. Έπεις άν δεν διαβάσεις παρά μυθιστορήματα, από κείνα που εξάπτουν τη φαντασία με διαφόρους γελοίους ρομαντισμούς. Και πολύ φοβάμαι ότι κάτι τέτοιο θα συμβαίνει με σένα. Σε τέτοια περίπτωση, θα σε συμβούλευα πρώτα να μη διαβάσεις παρά βιβλία σοβαρά, φρόνιμα, ώφέλιμα. Κι' έπειτα νάρχησης αυτά τά δνεια για τους τυχερούς σου. Έσύ πρέπει να σπουδάσεις, να γίνης ένας καλός έπιστήμονας. Αυτό θα σε συμβούλευαν κι' οι γονείς σου, άν έξοδαν. Είμαι οικονομικός ανεξάρτητος, και πρέπει να έπωληθής απ' αυτή την ανεκμετηρία, για να καλλιεργήσης τις πιο ευγενικές σου κλίσεις,—πράγμα που δεν άφνιει πολλούς άλλους να τό κάνουν ή βοσάλη.

Ηροική Φέσσα, θα διαβάσω με τη σειρά τό κομμάτι σου καί, κατά την επιθυμία σου, θα τό κρίνω με τη μεγαλύτερη αίσθησή. Παρατηρώ όμως ότι τώρα γράφεις πολύ αλλοιωτικά παρά έδω και πέντε χρόνια. Φαίνεται ότι έχεις μεγάλες άνησυχίες ή να πώ καλύτερα φόβους. Που τό ήρεμο, τό προσεχτικό, τό σωστό γράψιμο ένα-ένα, άλλ' αυτό δεν με άπείλει, γιατί βλέπω ότι άπορρίπτονται κι' άλλων παιδιών που έχουν πολύ περισσότερα χρόνια από μένα συνδρομής. Έξέλλου πολύ μ' ευχαριστούν οι κηδεμόνες σου. Μπράβο, και! μου! Έσύ κατάλαβες καλά τό σκοπό της Σελίδος Συνεργασίας... Σε συγχαίρω απ' την καρδιά μου και για την επιτυχία σου στο διαγωνισμό του Σαββιδίου βραβείου. Ήλθε δέ δεύτερη μέρα στις μαθήτριες 4 Άρσασίαν! Έ, δεν είναι μικρό αυτό!...

Αύτα τά φρόνιμα λόγια μου γράφει ή Κυρά Φροσύνη: «Βλέπω τά κομμάτια μου ν' άπορρίπτονται ένα-ένα, άλλ' αυτό δεν με άπείλει, γιατί βλέπω ότι άπορρίπτονται κι' άλλων παιδιών που έχουν πολύ περισσότερα χρόνια από μένα συνδρομής. Έξέλλου πολύ μ' ευχαριστούν οι κηδεμόνες σου. Μπράβο, και! μου! Έσύ κατάλαβες καλά τό σκοπό της Σελίδος Συνεργασίας... Σε συγχαίρω απ' την καρδιά μου και για την επιτυχία σου στο διαγωνισμό του Σαββιδίου βραβείου. Ήλθε δέ δεύτερη μέρα στις μαθήτριες 4 Άρσασίαν! Έ, δεν είναι μικρό αυτό!...

έμποδίζη, άν έχης ωραία φωνή, να καλλιεργήσης και τη φωνή σου και να γίνης τραγουδίστρια έρασιτένης. Όστόσο σ' ευχαριστώ που, όταν τό τυπογραφείο θάναί δικό σου, θα τυπώνης τά φυλλάδια μου. Όχι όμως δωρεάν, όπως λές. Έγώ θέμουν πολύ ευχαριστημένη άν θα μου τά τυπώσεις κάπως συγκαταβατικά...

Τελειώνουν σέ λίγο και τά βίονα της Σιφονέ: κάνει εξετάσεις καί, από τό χωριό, γυρίζει στην πόλη. Αλλά πως αυτό; Συνήθως, αφού κάμουν εξετάσεις στην πόλη, γυρίζουν στο χωριό. Πως στη Σιφονέ συμβαίνει τό άνάποδο; Έ, αυτό σάς άφνιω να τό μαντέψετε ή... να τό θυμηθής. Και διαβάζω στη δ. Γεωργία Ταρσούλη τό μεγάλο ευχαριστώ της Σιφονέ «για την καλσύνη που είχε να περιγράψω τόσο ωραία ό,τι είδε στους Δελφούς και να μάς κήμη να δοκιμάσουμε την ίδια συγκίνηση που δοκίμασε κι' ή δική της ψυχή μπροστά στα λείψανα της αρχαίας έποχής».

Οι

Τι' άλλες έκτενεις απαντήσεις δὲν ἔχω τόπο. Στὰ γράμματα τῆς **Μαγεμένης Θάλασσας**, τοῦ **Βοναπάρτη**, τῆς **Ὀμορφῆς Κουκλίτσας**, τῆς **Ἐνδοξῆς Σημαίας**, τῆς **Σαπουνόφουσας** καὶ τῆς **Ἀνθισμένης Τριανταφυλλιάς** θάπαντήσω στὸ ἐρχόμενο.

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΝΤΑΙ

οἱ συνδρομηταὶ μου, δταν λήγῃ ἡ συνδρομὴ των, νὰ τὴν ἀνανεώσουν ἀμέσως, χωρὶς νὰ με ὑποβάλλουν εἰς τὸν κόπον καὶ τὸ ἔξοδον νὰ τὸ ὑπενθυμίζω σὲν καθένα ἰδιαιτέρως. Ἡ ἐγκαιρὴ ἀνανέωση τῆς συνδρομῆς εἶναι τὸ πρῶτιστον χρέος τοῦ καλοῦ συνδρομητοῦ.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Κανένα ψευδώνυμο δὲν ἐγκρίνεται, οὔτε ἀνανεώνεται, ἂν δὲν συνοδεύεται ἀπὸ τὸ δικαίωμα, δρ. 10. — Τὰ ἐγκρινόμενα ἢ ἀνανεούμενα ἰσχύουν ὡς τὴν 30 Νοεμβρίου 1930. Ὅσα συνοδεύονται ἀπὸ Α, ἀνήκουν σὲ ἀγόρια καὶ ὅσα ἀπὸ Κ, σὲ κορίτσια.

Νέα Ψευδώνυμα: Διαμάντι τῆς Μαρμῆς, κ. (?..!).

Ἀνανεώσεις Ψευδωνύμων: Μπουλντόκ τῆς Διαπλάσεως, ἀ.

Ἡ Διάπλασις ἀσπάζεται τοὺς φίλους τῆς: **Ε. Β. Ἐδθυμίου** (ἔλαβα, εὐχαριστῶ πολὺ ἔσπελα!) **Κούκλαν τοῦ Χαλανδρίου** (ἔλαβα, σὰς εὐχαριστῶ καὶ τίς δὲς περιμένα γράμμα σου μετὰ τίς ἐξετάσεις!) **Ρογήρον** (γὰρ τὸ κομμάτι δὲν θυμοῦμαι! ἴσως δὲν θὰ ἦλθε ἡ σειρά σου νὰ τὸ διαβάσω ἀλλὰ γιὰτὶ μερωτὲς πράγματα πού τὰ λέγει ὅλα ὁ Ὁδηγός; ἐκεῖ θὰ ἴδῃς τί κοστίζει ἡ ἀλλαγὴ τῆς διευθύνσεως καὶ τὰ προηγούμενα φυλλάδια!) **Παραμυθένιον** (εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὰ καλὰ λόγια! ναι, ὁ Μ. εἶναι ἀκόμη) **Χαριτωμένον Διαβολάκον**

(πολὺ καλὰ ἐσέφεθηκα! τοῦ ἔσπελα καὶ 5 τετράδια!) **Τσὶν-Τσὸν** (σὲ συγχαίρω λοιπὸν καὶ περιμένω τὸ πρῶτο σου γράμμα ἀπὸ τὴν ἐξοχή!) **Μίμην Ἀποστολάκην** (χαίρω πολὺ πού σου ἀρέσουν τόσο τὰ φυλλάδιά μου! γράψε μου!) **Μπουλντόκ τῆς Διαπλάσεως** (χαίρω καὶ εὐχαριστῶ ἔσπελα! ἐλπίζω νὰ μοῦ γράψῃς τώρα συχνά!) **Μαριγούλαν** (δὲν πειράζει! ἔλαβα, εὐχαριστῶ!) **Ἀνδρέαν Τζάηλις** (ἔσπελα!) **Μιράνταν, Αἰόλον** κτλ. κτλ.

Εἰς ὅσας ἐπιστολάς ἔλαβα μετὰ τὴν 24 'Ιουνίου, στὸ ἐρχόμενο.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ 25οῦ Διαγωνισμοῦ. Τοῦ φυλλαδίου τούτου αἱ λύσεις εἶναι δεκταὶ μέχρι τῆς 28 Αὐγούστου.

426. Δεξιόγραφος

Σύνδεσμο συμπλεκτικὸ καὶ πολὺ μυριστικὸ

Λουλουδάκι.

Βράζουμε τὰ δύο αὐτὰ καὶ τὰ πίνουμε ἀχνιστὰ στὸ κουπάκι.

Μικρομέγαλη

427. Συλλαβόγραφος

Τὸ πρῶτο μου ὑποθετικόν, Τὸ δεύτερο ἀριθμητικόν, Καὶ μιὰ μεγάλη ὀροσειρὰ Κάνουν αὐτὰ τὰ δύο μικρά.

Πειρακτηριό

428. Τονόγραφος

Φάρμακο πού οἱ γιατροὶ Μᾶς τὸ δίνουνε μ' ἐνέσεις. Ἄν ὁ τόνος του ἀνεβῇ, Νὰ τ' ἀνέβῃς θὰ μπορέσης; Μοκεκό

429. Αἶνιγμα

Τ' ἀρσενικό μου ἓνα φυτὸ Ἄπ' τὰ κοινὰ, τὰ λαϊκά. Τὸ θηλυκ' ὄνομα κοινὸ καὶ γυναικεῖο φυσικόν.

Μῦρον τῆς Ἀνδρου

430-434. Μαγικὸν Γράμμα

Τῇ ἀνταλλαγῇ ἐνὸς γραμματός ἐκάστης τῶν κάτωθι λέξεων δι' ἐνὸς ἄλλου, πάντοτε τοῦ αὐτοῦ, νὰ σχηματισθοῦν ἀνευ ἀναγραφματισμοῦ ἄλλαι τόσαι λέξεις: **καλός, χορός, πηλός, σῆμα, χυλός.** Φαύστα

435. Χειρόμυλος

```

*
*
+ * * *
+
* * + * *
* + *
* * * + * * *
* * * + * * *
* * * + * * *
* * * + * * *
* * * + * * *
* * * + * * *

```

Καθέτως, οἱ σταυροί, κομικοὶ ποιητῆς· οἱ ἀστερισκοὶ πρόθεσις. Ὁριζοντίως ἐκ τῶν ἄνω: πόλις τῆς Πελοποννήσου, λυρικὸς ποιητῆς, ἐπίρρημα τόπου, μυθολογικὸν τέρας, θεὸς τοῦ ὕπνου, θεὸς αἰγύπτιος, εὐαγγελιστῆς, θεᾶ, υἱὸς βασιλέως τῶν Ἑβραίων.

Ἀθανάσιος Διάκος

436-437. Μεταμορφώσεις

1.—Ὁ χοῦς διὰ 5 μεταμορφώσεων νὰ γίνῃ γῆ.
2.—Ὁ βίος διὰ 7 μεταμορφώσεων νὰ γίνῃ ζωή.

Γιάννης Ἑρμουπολίτης

438. Διπλὴ Ἀκροστιχίς

Τὰ μὲν ἀρχικά τῶν κάτωθι ζητουμένων λέξεων ἀποτελοῦν γεωμετρικὸν σχῆμα, τὰ δὲ δευτέρω γράμματα περιεργον ζῶον:

1, Ἰχθύς πού τρώγεται συνήθως παστός· 2, Πτηνὸν πολῦτιμον καὶ διὰ τὰ πτερά του καὶ διὰ τὸ κρᾶς του· 3, Ἡπειρος· 4, Εὐρωπαϊκὸν κράτος· 5, Ἡ πρωτεύουσά του· 6, Θηρίον.

Μικρὸς Φίλος

439. Φωνηεντόλιπον

τ - δς - ξμρν - κ - νδς - σφ
Ἐγγλετίτσα

440. Γρίφος

χαρ
χαρ χαρ
υφ ἢ ζητεῖν Φ^ιαν
χαρ χαρ
χαρ
Νανά, στροφή, τὸ Τσουνίδα

Διὰ τοὺς Γαλλομαθεῖς

441-443. Ciné-Rébus

1.—Βράχος, αὐτῇ.
2.—Ἄ, δικό μου!
3.—Ἀκτὴ, εὐτυχής.
Τρεῖς γαλλικαὶ πόλεις, γαλλιστί. Κυρὰ-Φροσύνη

444. Mixte
ia - ie - i - rr - le
Τρεῖς γαλλικαὶ πόλεις, γαλλιστί. Κυρὰ-Φροσύνη

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν Πνευμ. Ἀσκησ. τοῦ φύλ. 15

206. Σικελία (σύ, καί, Λεῖα).
—207. Γάλα (γά, λά). —208. Ἀφρικὴ-φοῖκη. —209.

Α Ν Α
Α Ρ Τ Α
Α Θ Η Ν Α
Α Μ Α Λ Ι Α
Α Ρ Μ Ε Ν Ι Α
Α Ι Θ Ι Ο Π Ι Α
Α Κ Α Ρ Ν Α Ν Ι Α
Α Ν Ε Ε Ι Κ Α Κ Ι Α

211. ΑΔΡΙΑΝΟΣ (Δαγία, ραγίς, Ἰανός, Νίνος, ὄρνις, σανός).
—212-216. Διὰ τοῦ Δ: ὁδός, δόλος, δύσις, δαυλός, Ἀρδητός.)

217. ΕΕ-ΗΕΑ καὶ ΨΓ-ΜΑΝ = ΨΕΓΕ ΜΗΔΕΝΑ (Ἐψίλον, ἘΓώ, ἩΜίονος, ἘΔεσσα, ἌΝ-τόνιος). — 218. Μῆλον μὴ ὄλον, ἄλιον ἄπαν. — 219. Arrien - Adrien.

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Διὰ 1 εἰς 10 τὸ πολὺ λέξεις με ἀπλὰ στοιχεῖα δρ. 6, τὸ ἐλάχιστον τμήμα. Πέραν τῶν 10 λέξεων 60 λεπτά ἡ λέξις, με παχὰ δὲ στοιχεῖα λεπτά 70 καὶ με κεφαλαία δρ. 1. Ὁ χωριστὸς στίχος δρ. 3. Οἱ μὴ συνδρομηταὶ πληροῦν τὰ διπλά. Ἡ προπληρωμὴ εἶναι ἀπαραίτητη.

Δ' / 601 /
Α νταλλάσσω Μ. Μυστικὰ με δλους ες. Γράφατε: Γεώργιον Βουδοῦρη. Κυπαρισσιαν. Χαριτωμένους Διαβολάκους

Δ' / 602 /
Τ ἡν ἀγαπημένη μας Τζοκόντα συγχαίρου με ὁλόθερα γιὰ τὸ Σαββίδειο δρ. 6εῖο. Μεγάλη Ἑλλάς, Κλαίρη

Δ' / 603 /
Α ληλογραφῶ, ἀνταλλάσσω Μ. Μυστικὰ με δλους ες, 10 - 15 ἐτών. Δίς: κ. Ε. Χατηριάδου, Καλλιγῆν 20, Ἀθήνας (Διὰ Μ. 1.) Μπουλντόκ τῆς Διαπλάσεως

Δ' / 604 /
Α ΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΡΙΤΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ: 1ο) Βραβεῖο: Ἀργῶ, 2ο) Ὑδὼν, Σιμώνη (ἐξ ἴσου) Εὐχαριστῶ τοὺς ἔξη ἀπαντήσαντας. ΑΥΣΟΧΑΡΤΟ

Δ' / 605 /
Γ ιὰ σας παιδιὰ ῥίχνονεν τὸ πρῶτο κανόνι μας ἀποκαλύπτοντας τρία μπεμπέκια. Νόρμα = Φλώρα Πάκκα, Μύρτα = Ζωή Παναγιώτα, Ντάτλια = Μπεμπέκια Βλάχου. Comment?

ΚΙΤΣΙΔΗΣ, ΣΟΦΟΣ, ΤΣΙΡΙΜΟΚΟΣ
Δ' / 606 /

ΔΙΑΠΛΑΣΟΚΟΜΕΙ!
Τ ὶ ἀπὸ πού καλοκαίριεψε καὶ πᾶνε ὅλα πρῶτα καὶ τὸν καιρὸ τους τὸν περνῶν χωρὶς καμμίαν φροντίδα.

Τώρα πού οὔτε ὁ Θεὸς δὲν ἔχει τί νὰ κάνει καὶ ἡ εὐτυχία καὶ ἡ χαρὰ πουλιέται με τὸ δρᾶμι.

Γινόμεστε σωτήρες σας! σὰς κόβουμε τὴν πλῆξιν καὶ ὅλους σας θὰ σὰς κάνουμε ἀπ' τὸ... ΒΑΤΡΑΧΟΝΗΙ.

Σὲ μᾶς θὰ βρῇτε τὴ χαρὰ καὶ γλέντι παιγνιδιάρικο καὶ αὐτὰ, μωρὲ παιδικία μου, μόνο με ἓνα ΤΑΛΛΗΡΟ.

ΠΡΟΣΟΧΗ! ΣΕ ΚΑΘΕ 15 ΝΕΟΥΣ Βατράχους ὁ ἓνας διὰ κλήρου θὰ ΠΕΡΝῇ ΕΝΑ ΤΟΜΟ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΗΣ ΤΗΣ ΑΡΕΣΚΕΙΑΣ ΤΟΥ. Ἐμπρὸς λοιπὸν γράψτε μας ΑΜΕΙΩΣ. Ζητήστε τὸ καταστατικὸ μας ΑΜΕΙΩΣ.

Νέοι ἀντιπρόσωποι: ΠΕΙΡΑΙΩΣ: Βατράχος Νο 29. ΒΟΛΟΥ: Βατράχος Νο 25. ΚΑΛΑΜΟΝ: Βατράχος Νο 22. ΙΝΔΙΟΝ: Βατράχος Νο 16. ΑΙΓΥΠΤΟΥ: Βατράχος Νο 14. ΑΓΓΛΙΑΣ: Βατράχος Νο 15.

Παιδιά, ποῖος δὲ θέλει, χωρὶς τίπιτα νὰ πληρώσῃ, νάχη ΚΟΔΑΚ, ΡΟΛΟΓΙΑ, ΖΗΤΡΑΦΙΚΕΣ, ΜΠΙΜΠΛΑ, ΕΥΓΛΩ, κτλ. κτλ. πού θὰ τοῦ θυμίσουν πῶς ὕστερα, μιὰ σελίδα τῆς ζωῆς τῆς Διαπλάσεως: Ὁλ' αὐτὰ θὰ σὰς τὰ χαρίσουν ΕΝΤΕΛΕΣ ΔΑΡΕΑΝ Οἱ ΒΑΤΡΑΧΟΙ. ΖΗΤΗΣΤΕ ΜΑΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ.

Καίμενε ΣΥΡΟΦΟ, ἐμὰς βάλθηκαν νὰ πρωτοκοῦν (α) εἴης; σὲ καλὸ σου μικροῦ Μυστηρίουδης Πρωκηπτόν, ὡς εὖ παρέστητε. Στραβοκάννα. Καμπούρα, Δ' / 452 διαγωνισμός σας ΠΟΤΕ δὲν τελειώνει; Ὁ Παντοκράτωρ: Καπνὸς ἦν καὶ διελύθη πομφόλυξ ἦν καὶ διεσάπη. ΕΥΘΥΜΟΙ ΝΕΟΙ, καὶ στὰ δικά σας. Οἱ ΒΑΤΡΑΧΟΙ (Δ' 2) 34 Ἑλλαντικοί, Ἀθήνα.

Δ' / 607 /
Δ ιαπλάσσομεν, Γραμματιστοὶ καὶ ἄλλοι, ἀνταλλάσσω γραμματισμοῦ. Στελίτε, παρακαλῶ ἓνα δέγμη στὴν Δομ. Ματθαίου Στελιανίδην, Ἀνδρῶν

Μ Στελιανίδης

ΜΗ ΑΝΕΜΟΝΕΙΤΕ πὸς κάθε παραγγελία σας, γιὰ νὰ ἐκτελεσθῇ ἀμέσως, πρέπει νὰ συνοδεύεται καὶ με μιὰ τυπωμένη ταβάνια, ἀπ' αὐτὲς με τίς ὁποῖσας στέλνεται τὸ φύλλο κάθε ἐβδομάδα.

Πῶς θὰ περάσετε πὶὸ εὐχάριστα

τὸ καλοκαίρι σας;

Εἶναι ἀπλούστατο: Θὰ προμηθευθῇτε ὅσους περισσότερους μπορεῖτε

ΤΟΜΟΥΣ "ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ,

καὶ θὰ τοὺς πάρετε μαζί σας στὸ ταξίδι, στὴν ἐξοχή, ὅπου θὰ πάτε, — ἀλλὰ μ' ὅπου θὰ μέινετε, — γιὰ νὰ περάσετε τίς Διακοπές.

Κε' ἓνας μόνος Τόμος τῆς Β' Περιόδου ἀρκεῖ, μετὰ 400 του σελίδες, μετὰ τρία ἢ τέσσερα μυθιστορημάτα του καὶ μετὰ τόσα ἄλλα πού περιέχει. Ἄν πάρετε μάλιστα τὸν **Τόμο τοῦ 1929**, πού ἔχει 600 σελίδες καὶ 8 μυθιστορημάτα, τί ἄλλο θέλετε;

Τιμοκατάλογος δημοσιεύεται στὰ φυλλάδια συχνά. Συμβουλευθῇτε τον καὶ κάμετε ἐγκαίρως τὴν προμήθειά σας, ἂν θέλετε νὰ περάσετε

ΤΟ ΠΙΟ ΕΥΧΑΡΙΣΤΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ!